

Framtiden i våre hender
Juni — 2023

Norges kullimport fra Colombia

Av Liv Thoring

Tittel: Norges kullimport fra Colombia

Forfatter: Liv Thoring

Utgivelse: Juni 2023 (bygger på et notat fra november 2022)

Utgiver: Framtiden i våre hender, Økernveien 94, 0579 Oslo

Ansvarlig redaktør: Ingrid Næss-Holm

Faglig kvalitetssikrere: Pia A. Gaarder, med innspill fra bl.a. Carin Leffler

Bildekreditering forside og side 2: Istockphoto og Tanenhaus/Wikimedia/ CC BY 2.0

Det oppfordres til å sitere og bruke opplysninger fra denne rapporten. Framtiden i våre hender oppgis som kilde.

Innholdsfortegnelse

1 — Sammendrag og anbefalinger	5
Norsk import av kull fra omstridte gruveområder i Colombia	5
Hvem bruker colombiansk kull i Norge?	6
Risikoland, risikosektorer og åpenhet	7
Anbefalinger fra Framtiden i våre hender	8
Spesifikke kommentarer til selskapene omtalt i rapporten:	8
Flere selskaper? Hemmeligholdets pris	10
2 — Import av kull til Norge	11
Oljenasjonen Norges behov for kull	11
SSBs importstatistikk	12
Halvparten av kullimporten kommer fra Colombia	13
Avvik og hemmelighet i SSBs import-tall	14
Metallurgisk industri i Norge	15
Finnfjord AS	15
Eramet Norway	16
Elkem	17
Celsa Armeringsstål AS	17
Øvrige selskaper: Petrolkoks og andre energikilder	18
Andre selskaper som benytter kull?	19
3 — Colombia som gruvenasjon	20
Colombias kullproduksjon	20
Forskjellig statistikkføring Colombia og Norge	21
Import av metallurgisk kull til Norge	22
Colombias metallurgiske kullproduksjon eksporteres	23
4 — Kritikverdige forhold i colombiansk gruveindustri	24
Termisk kull fra beryktet Cerrejón-gruven i La Guajira	24
Farlige forhold	25
Populært kull	26
Kullproduksjonen i de metallurgiske gruvene	26
Liste over dødsulykker i metallurgiske kullgruver	27
Barnearbeid og grove brudd på menneskerettigheter	29
Brutalt politi, mye kriminalitet	30
5 — Norges åpenhetslov	31
6 — Kilder	33
7 — Vedlegg	35
Vedlegg 1 – Colombianske kilder	35

Vedlegg 2: Sammenheng med annen statistikk	46
Vedlegg 3: Kart over Colombia med delstatene.....	48
Vedlegg 4: Foto av Mo i Rana havn	49
Vedlegg 6: Glasgow avtalen.....	50
Vedlegg 7: Verdens kullforbruk i tiden 1978 til og med 2020.....	51
Vedlegg 8: Karboninnhold i ulike typer kull.....	53

1 — Sammendrag og anbefalinger

Norsk import av kull fra omstridte gruveområder i Colombia

I det stille importerer Norge hvert år store mengder kull til bruk i den metallurgiske industrien. De siste tre årene har Norge importert over 1,2 millioner tonn kull årlig. Tall fra Statistisk Sentralbyrå (SSB) viser at mens rundt halvparten av kullet kom fra Colombia i 2020 og 2021, har denne andelen i 2022 økt til nesten 60 prosent.

Colombia utvinner både termisk og metallurgisk kull, og er en av verdens 10 største kulleksportører.¹ Noe termisk kull har en slik kvalitet at det kan bearbeides og benyttes i metallurgisk industri. Størstedel av det termiske kullet forøvrig selges til andre land og brukes til kraftproduksjon.

Gruvedriften i Colombia har flere ganger vært i medienes søkelys på grunn av svært problematiske sosiale og miljømessige forhold: Barnearbeid, et høyt antall dødsulykker, generelt manglende overholdelse av arbeiderrettigheter og store miljøødeleggelser. Mest kjent er kritikken av Latin-Amerikas største gruve, den mye kritiserte Cerrejón-gruven. Cerrejón ble i mange år eid av de multinasjonale selskapene BHP Billiton, Anglo American og Glencore i fellesskap. I 2022 fullførte Glencore oppkjøpet og er i dag ene-eier.

Gruvelselskapet Cerrejón Coal Company driver et enormt åpent dagbrudd, og kritiseres for alvorlige brudd på menneskerettighetene: Fordrivelse av urfolk, landran, dumping av farlig avfall, forgiftet drikkevann og ødeleggelse av matjord.² Menneskerettighets-konsekvensene i konfliktområdene der gruvedriften foregår, er ikke blitt behandlet på en forsvarlig måte hverken av myndighetene i landet eller av gruveselskapene. Cerrejon-gruven ligger i tillegg i La Guajira-provinsen som skal være en av de mest korrupte i landet.³

I september 2020 ba flere av FNs uavhengige menneskerettighetsekspert⁴ om stans av gruvedriften i Cerrejón, med henvisning til den alvorlige skaden på miljøet, de negative effektene på helsen og brudd på andre rettigheter til urbefolkningen i området. En koalisjon av menneskerettighets- og miljøorganisasjoner ledet av Global Legal Action Network (GLAN) sendte i 2021 inn en klage til fire nasjonale OECD-kontaktpunkter i Australia, Irland, Sveits og Storbritannia.⁵ De krevde at Cerrejón-kullprosjektet ble stengt og nedlagt grunnet «alvorlige menneskerettighetsbrudd og ødeleggende miljøforurensning» i Cerrejón. Samtidig ble det presentert en klage mot det Dublin-baserte Coal Marketing Company, som er en eksklusiv

¹ I 2021 var Colombia den syvende største kulleksportøren, https://www.worldstopexports.com/coal-exports-country/?utm_content=cmp-true

² Se bl.a.: <https://www.business-humanrights.org/en/latest-news/human-rights-environmental-harms-at-cerrej%C3%B3n-mine/>; <https://saih.no/vart-arbeid/kampanje/2014-we-dream-big/saihrapport2014>

³ <https://www.dw.com/en/germanys-dirty-colombian-coal/a-61935515>

⁴ <https://www.telegraph.co.uk/news/2020/06/17/british-lawyers-launch-un-bid-halt-colombian-mine-operations/>

⁵ <https://www.business-humanrights.org/en/latest-news/colombia-ngos-demand-the-closure-of-cerrej%C3%B3n-before-oecd-alleging-serious-human-rights-abuses-and-devastating-environmental-pollution/> og <https://www.mining.com/ngos-file-complaint-before-oecd-demand-closure-of-cerrejon-coal-mine-in-colombia/>

markedsfører av kull fra den colombianske gruen. Og en egen klage mot det irske ESB (Electricity Supply Board), som skal være en av de største innkjøperne av kull fra Cerrejón.

Forholdene er svært kritikkverdige også i andre områder i Colombia. Dødsulykker er ikke uvanlige i de metallurgiske underjordiske gruvene. Metangass akkumuleres på grunn av dårlig ventilasjon og forårsaker eksplosjoner. Flertallet av gruvene som utvinner metallurgisk kull, er små. De drives ofte med enkle redskaper, og det forekommer utnyttelse av barn.

Hvem bruker colombiansk kull i Norge?

Colombia er et typisk høyrisikoland med hensyn til brudd på arbeider- og menneskerettigheter, noe som krever spesiell varsomhet og ansvar for alle selskaper som importerer varer fra landet.

Framtiden i våre hender har over tid arbeidet for å finne ut hvor kullet som importeres til Norge kommer fra og ikke minst hvem som mottar og benytter seg av kull fra Colombia. Vi har kartlagt norske aktører og henvendt oss til de ti største metallurgiske bedriftene i Norge: Alcoa Mosjøen, Boliden Odda, Celsa Armeringsstål AS, Elkem, Eramet Norway, Finnfjord AS, Glencore (Norge), Norsk Hydro Metal, Norsk Stål og Rana Gruber. Alle selskapene har svart, etter gjentagende spørsmål. Fire av selskapene benytter kull i produksjonen.

Gjennom dypdykk i SSBs importstatistikk og colombiansk kullstatistikk, egen kartlegging og ikke minst bruk av åpenhetsloven, som trådte i kraft 1. juli 2022, har vi funnet og fått bekreftet at to bedrifter i Norge med sikkerhet benytter eller importerer kull som stammer fra svært problematiske områder i Colombia: Finnfjord AS og Eramet. Et tredje selskap – Elkem – oppgir at kullet kommet fra Europa og Amerika, men vil ikke oppgi opprinnelsesland. Det kan ikke utelukkes at også dette selskapet mottar kull fra Colombia. Celsa Armeringsstål oppgir at de får kull fra SSAB Finland, men hvor dette kullet kommer fra har vi ikke fått vite. Det kan dermed heller ikke utelukkes at Celsa benytter kull med colombiansk opprinnelse.

- **Finnfjord AS** benytter rundt 130 000 tonn kull i året.⁶ Mesteparten av kullet stammer fra Colombia, men selskapet får også kull fra Kasakhstan og Polen. Hvert år importerer Finnfjord mellom 80.000-100.000 tonn kull fra Colombia. Overfor Framtiden i våre hender bekrefter Finnfjord at det colombianske kullet som de kjøper i bearbeidet form fra europeiske selskaper, opprinnelig kommer fra den sterkt kritiserte Cerrejón-gruen. Finnfjord sier at kullet vaskes og bearbeides i Europa slik at det kan brukes i den metallurgiske industrien. Finnfjord er klar over kritikk mot Cerrejón, men støtter seg på sine europeiske leverandører og informasjon på gruveselskapets egne hjemmesider. Finnfjord har med andre ord ikke gjort en selvstendig vurdering av risikoene ved å kjøpe kull som har sin opprinnelse i Cerrejón-gruen.
- **Eramet** importerer ca. 230.000 tonn kull hvert år.⁷ Selskapet bekrefter overfor Framtiden i våre hender at de får kullet fra det colombianske selskapet Miner Coque, som igjen mottar kull fra ulike gruver. Blant disse flere metallurgiske kullgruver i den colombianske delstaten Norte de Santander hvor det er dokumentert en lang rekke dødsulykker. På vår forespørsel vil Eramet ikke oppgi hvilke av Miner Coques gruver som leverer kullet de benytter, men sier de har gjennomført omfattende kontroller og undersøkelser av Miner Coque, også i forkant av at selskapet ble valgt som leverandør i 2013, og at det ikke er blitt påvist kritikkverdige forhold.

⁶ Kilden er Finnfjords i epostkorrespondanse med Framtiden i våre hender, se mer utdypende info i kapittel 2.

⁷ Se mer utdypende informasjon i kapittel 2, Metallurgisk industri i Norge: Hvem bruker colombiansk kull? Tallet ble bekreftet overfor journalist Tor Sandberg, og omtalt i Dagsavisen 21. januar 2023.

- **Elkem** importerer ca. 400.000 tonn kull årlig,⁸ og skriver til FIVH at de gjennomfører leverandørbesøk, screener nye leverandører av råvarer og skal få en tredjepart til å gjennomføre en aktsomhetsvurdering (human rights impact assessment) for å kartlegge sosiale risikofaktorer i verdikjeden. Elkem har også pekt ut leverandørkjeden bak kull som en sektor med forhøyet risiko for menneskerettighetsbrudd. Men selskapet vil ikke oppgi hvilke spesifikke land de importerer kull fra. De mener at de strekker seg langt når de oppgir at de mottar det meste av fossile karbonmaterialer fra Europa og «Amerika», men da uten å spesifisere om dette er fra Nord-, Mellom- eller Sør-Amerika. I motsetning til Finnfjord AS og Eramet, hevder Elkem at opprinnelsesland er forretningssensitiv informasjon. Elkem bidrar dermed ikke til åpenhet i dette spørsmålet, og det kan heller ikke utelukkes at Elkem også benytter kull fra Colombia.
- **Celsa Armeringsstål** oppgir at de kjøper kull som er et biprodukt fra produksjonen til SSAB i Finland. SSAB het tidligere Svenskt Stål AB og har produksjonsanlegg i Sverige, Finland og USA⁹. Vi har ikke fått svar på direkte spørsmål til Celsa om hvor kullet de får bearbeidet fra SSAB, blir utvinnet. Celsa har gjort en overordnet risikovurdering og sier at de har ingen indikasjoner på at det er knyttet noen risiko til SSAB som leverandør. Finland har ikke egen kullproduksjon, så opprinnelsen til kullet som SSAB i Finland bruker som innsatsfaktor, er dermed uvisst. Det kan komme fra Colombia, direkte eller indirekte, men det kan også komme fra helt andre deler av verden. Celsa er alene om å ha omfattende informasjon om hvordan de følger opp Åpenhetslovens krav på sine nettsider,¹⁰ men har altså ikke anerkjent risikoen forbundet med leverandørkjeden bak SSABs innkjøp av kull.
- De øvrige seks selskapene – **Alcoa Mosjøen, Boliden Odda, Glencore (Norge), Norsk Hydro, Norsk Stål og Rana Gruber** - oppgir at de ikke bruker kull i sin produksjon.

Risikoland, risikosektorer og åpenhet

Det er avdekket omfattende kritikkverdige forhold knyttet til utvinning av kull i Colombia. I noen verdikjeder er det mulig å vite opprinnelsen til kullet og knytte det til en bestemt gruve, for eksempel når enorme mengder med kull fra Cerrejón-gruven skipes ut.

Når det gjelder verdikjeden bak utvinning av metallurgisk kull, er den sterkt fragmentert, til dels uklar og til dels hemmeligholdt. Det er dermed svært vanskelig å knytte innkjøp av metallurgisk kull til bestemte gruver hvor det er dokumentert dødsulykker, barnarbeid eller brudd på arbeidernes elementære rettigheter. Likevel plikter innkjøpere ifølge åpenhetsloven¹¹, som trådte i kraft 1.juli 2022, å vite hva som skjer i egen verdikjede, igangsette tiltak for å motarbeide mulighet for menneskerettsbrudd og iverksette egnede tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser i form av menneskerettighetsbrudd. Hvis slike brudd avdekkes, bør også selskapene bidra til gjenoppretting.

Alle som benytter kull som kommer fra Colombia, handler med et risikoland og en risikosektor med ofte svært kritikkverdige forhold og hvor det forekommer brudd med grunnleggende menneskerettigheter. Det gjelder spesielt rettigheter nedfelt i FNs erklæring om urfolks og barns rettigheter - og urfolks rett til konsultasjon og samtykke, slik den er beskrevet i Den internasjonale arbeiderorganisasjonen: ILO-konvensjon nr. 169. Dette er rettigheter som selskapene har forpliktet seg til å respektere, blant annet

⁸ Bekreftet overfor journalist Tor Sandberg, og omtalt i Dagsavisen 21. januar 2023.

⁹ <https://www.ssab.com/en-us/ssab/about-ssab>

¹⁰ <https://celsanordic.com/transparency-act-at-celsa-armeringsstaal/>

¹¹ Mer om Åpenhetslovens krav til selskaper i kapittel 5 i denne rapporten.

gjennom medlemskap i ICMM - International Council for Mining and Metals.¹² Colombia som er medlem av FN, har ratifisert ILO-konvensjon 169 om Urfolk og stammefolks rettigheter.

Norge er også forpliktet gjennom FN og ILO-konvensjonen, som vi ratifiserte i 1990¹³. ILO-konvensjonen legger til grunn at urfolk har rett til at det gjennomføres en konsultasjonsprosess før et eventuelt inngrep i deres tradisjonelle områder.

Anbefalinger fra Framtiden i våre hender

- Selskaper som direkte eller indirekte importerer kull og andre råvarer fra Colombia, må møte kravene i åpenhetsloven som trådte i kraft den 1. juli 2022. Det betyr at selskapene som omtales i denne rapporten, gjennom ulike tiltak, må gjennomføre aktsomhetsvurderinger og aktivt bidra til å sikre at grunnleggende menneskerettigheter – herunder urbefolkninger sine rettigheter - og anstendige arbeidsforhold ivaretas i leverandørkjeden. Det gjelder i Colombia som andre steder.
- I tillegg må selskapene vise åpenhet gjennom årlige redegjørelser om hvordan de jobber for sikre menneskerettighetene og hva de gjør for å igangsette forbedringstiltak dersom de finner kritikkverdige forhold.
- Hvis det over tid viser seg å være umulig for selskapene å møte åpenhetslovens krav til håndheving av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og selskapenes anstrengelser ikke fører til positive forbedringer, må de vurdere å avslutte relasjonen til spesifikke leverandører eller eventuelt frastå fra å benytte kull fra Colombia.
- Brudd med leverandører på bakgrunn av menneskerettighetsbrudd, skal være siste utvei, og kan bare legitimeres når ethvert forsøk på å forbedre situasjonen for arbeidere og urfolk ikke fører frem. Et slikt skritt krever en godt gjennomarbeidet strategi, og en anerkjennelse om at selskapet fortsatt kan ha et ansvar overfor berørte parter.
- Åpenhetsloven pålegger selskapene en informasjonsplikt. Selskapene må være beredt på å svare på direkte spørsmål om hvordan de arbeider for å forbedre forholdene i sine leverandørkjeder, når de får en slik forespørsel.
- Selv om Åpenhetsloven ikke pålegger selskapene å oppgi produksjonssted når de besvarer informasjonskrav, så kan dette likevel være nødvendig, understreker Forbrukertilsynet i sin veiledning til loven,¹⁴ for å gi et dekkende svar om hvordan man håndterer negative konsekvenser tilknyttet produksjon eller et produksjonssted.
- Åpenhetsloven er en ramme, og det er ingenting som forhindrer selskapene fra å gå lenger enn åpenhetsloven. Hemmelighold med referanse til forretningssensitiv informasjon er generelt et stort problem, og vi vil oppfordre alle selskaper til å praktisere en mye større grad av åpenhet på alle plan. Åpenhet bidrar til innsyn og informasjonsflyt, og er til syvende og sist en stor hjelp ikke bare for arbeidere, lokalbefolkning og miljøet, men også for selskapene.

Spesifikke kommentarer til selskapene omtalt i rapporten:

Åpenhet om forholdene i leverandørkjeden er viktig for å skape endring. Åpenhetsloven legger føringer for hva selskaper er forpliktet til ifølge loven. Ingenting hindrer selskaper i å gi mer informasjon enn det de må. Ingenting forhindrer selskaper fra å være med på å trekke hele sektorer og bransjer mot større åpenhet og

¹² Respekt for arbeidstakernes rettigheter er en nøkkelprioritet for medlemsbedrifter i International Council for Mining and Metals (ICMM). ICMM-medlemmer arbeider for å implementere retningslinjer og prosesser – i tråd med internasjonale standarder som fastsatt av Den internasjonale arbeidsorganisasjonen (ILO). [ICMM • Respekter arbeidstakernes rettigheter](https://www.icmm.com/en-gb/environmental-stewardship)
<https://www.icmm.com/en-gb/environmental-stewardship>

¹³ ILO-konvensjonen ratifiserte Norge i 1990. <https://www.regjeringen.no/no/tema/urfolk-og-minoriteter/samepolitikk/midtspalte/ilokonvensjon-nr-169-om-urbefolkninger-o/id451312/>

¹⁴ <https://www.forbrukertilsynet.no/apenhetsloven/informasjonskrav>

bedre reguleringer som sikrer både arbeidere og miljø i leverandørkjeden.

På denne bakgrunn har Framtiden i våre hender følgende kommentarer til selskaper omtalt i rapporten:

- **Finnfjord AS:** Framtiden i våre hender mener at Finnfjord AS ikke tilfredsstillende åpenhetslovens krav når selskapet ikke har foretatt en egen risikovurdering av forholdene i Cerrejón-gruven, men lener seg på sine europeiske leverandører og hjemmesider til gruveselskapet Cerrejón. En hjemmeside som til syvende og sist skal selge et produkt, vil aldri omtale problematiske forhold på en måte slik at det undergraver produktets salgsverdi. Det å kjøpe råvaren fra et europeisk selskap som på sin side importerer kullet, frikjenner ikke Finnfjord for et selvstendig ansvar til å sette krav til leverandørkjeden bak kullet som de benytter i produksjonen. Det er bra at Finnfjord ikke gjemmer seg bak konfidensialitet når det gjelder kullet opprinnelse og oppgir også gruven som kullet kommer fra. Men Finnfjord har likevel et stort arbeid å gjøre for å sikre etikk i sine innkjøpsrutiner for kull. Framtiden i våre hender mener at siden forholdene ved gruven over tid er svært alvorlige, bør Finnfjord gjøre en grundig aktsomhetsvurdering, sette tydelige krav til leverandøren og se hvilket mulighetsrom som finnes for å forbedre den negative menneskeretts- og miljøutviklingen i området.
- **Eramet:** Framtiden i våre hender mener at det er positivt at Eramet har arbeidet aktivt før de avgjorde hvilken leverandør i Colombia de skulle benytte, og at selskapet ikke påberoper hemmelighet rundt hvilke land de får kull fra. Selskapet ville økt sin troverdighet ved å være åpne om nøyaktig hvilke gruver kullet kommer fra. Eramet bør også avklare bedre rekkevidden av bærekraftvurderingen til det colombianske gruveselskapet Miner Coque som er leverandør av kullet Eramet benytter. Et sentralt spørsmål er om bærekraftvurderingen til EcoVadis omfatter utelukkende gruvene som Miner Coque selv eier, eller om sertifiseringen også omfatter alle gruvene som leverer kull til Miner Coque (og som de selv ikke eier). Dersom det siste er tilfellet har Eramet en større jobb å gjøre med sin colombianske leverandør. Selskapets troverdighet på området ville også økt med større åpenhet om hvilke utfordringer de har med leverandørkjeden bak kullet.
- **Elkem:** Framtiden i våre hender mener at Elkem bør gi mer informasjon. Selskapet er det eneste av de fire selskapene, som bruker konfidensialitet som argument for å ikke engang opplyse om hvilket land de får kullet sitt fra. Dermed stanser Elkem offentlighetens innsynsmuligheter i leverandørkjeden. Det er bra at Elkem har gjennomført leverandørbesøk og har utpekt kull som en risikosektor. Det er også positivt at Elkem planlegger å gjennomføre en tredjepartsvurdering. Større åpenhet på alle områder er likevel nødvendig for at Elkem skal kunne opparbeide en troverdighet i sitt etikkarbeid. Slik det er nå, vet vi ikke om Elkem på tross av sitt bærekraftarbeid, likevel benytter kull fra Colombia, enten dette kommer fra Cerrejón-gruven eller andre gruver. For at bærekraftrapporter og eventuelt etikkarbeid skal få troverdighet, må slik informasjon ikke hemmeligholdes.
- **Celsa Armeringsstål:** Framtiden i våre hender mener det er positivt at Celsa tar åpenhetsloven alvorlig og har startet arbeidet med egen leverandørkjede, noe som fremkommer på en egen side¹⁵ om selskapets arbeid med Åpenhetsloven. Svaret deres på hvor kullet de kommer fra, er derimot ikke tilfredsstillende. Celsa ser ut til å mene at fordi de kjøper et biprodukt fra produksjonen til SSAB i Finland, så er opprinnelsen til kullet SSAB Finland. Det stemmer selvfølgelig ikke. Vi mener at ifølge Åpenhetsloven må Celsa se nærmere på innsatsfaktorene i en så sentral innsatsfaktor som kull. Det er ikke nok å si at de har ikke har vurdert SSAB som en risikoleverandør.

¹⁵ <https://celsanordic.com/transparency-act-at-celsa-armeringsstael/>

SSAB benytter et produkt i produksjonen – kull, som Celsa igjen kjøper, som kan være knyttet til en svært risikofylt leverandørkjede.

Flere selskaper? Hemmeligholdets pris

I denne rapporten har vi tatt utgangspunkt i de ti største selskapene innenfor den metallurgiske industrien i Norge. Fire av selskaper benytter kull i produksjonen. Blant disse har vi funnet to selskaper som med sikkerhet benytter kull fra svært omstridte områder i Colombia, Finnfjord og Eramet. I tillegg nekter det tredje selskapet – Elkem - å oppgi opprinnelsesland, utover «Europa og Amerika», og som dermed kan importere kull fra Colombia. Det fjerde selskapet – Celsa - oppgir å få kull som er et biprodukt fra et finsk selskap, men opprinnelsen til kullet er ukjent og kan dermed også helt eller delvis komme fra Colombia.

Oversikten over selskaper som benytter kull i produksjonen i Norge er ikke fullstendig. Importtalene er såpass høye at det kan finnes flere aktører som bruker kull i sin produksjon, noen av disse kan også benytte seg av kull med opprinnelse i Colombia. I og med at over halvparten av kullet som Norge importerer, kommer fra Colombia, kan det være flere aktører som mottar kull herfra.

Colombias egne tall og våre beregninger viser at Colombia i 2020 eksporterte nesten hele årsproduksjonen av metallurgiske kull.¹⁶ Det betyr at kull fra de små gruvene hvor det forekommer dødsulykker og grov utbytting av arbeiderne, er del av en stor eksportindustri og havner over hele verden. Når en råvare som kull kjøpes av mellomledd, samles i store bolker og selges på det åpne markedet, vil sporene til den opprinnelige gruve bli borte. Det blir da umulig å vite om deler av det metallurgiske kullet som kjøpes på et anonymt råvaremarked, kan komme fra gruver som drives uten sikkerhetstiltak, benytter barnearbeid eller på annen måte grovt utnytter arbeiderne.

Alle som kjøper metallurgisk kull fra Colombia og som ikke kan gjøre rede for nøyaktig hvilke gruver det kommer fra og forholdene i disse gruvene, risikerer med andre ord å kjøpe større eller mindre deler av dette «blod-kullet». På grunn av hemmelighold og manglende innsyn, er det dermed også mulig at dette svært problematiske kullet kan havne i Norge.

¹⁶ Beregningen er basert på Colombias offisielle produksjons- og eksporttall, se s.25 i denne rapporten.

2 — Import av kull til Norge

Oljenasjonen Norges behov for kull

Kull er den største enkeltkilden for karbondioksidutslipp fra menneskelig aktivitet, og er det fossile brennstoffet som slipper ut mest CO₂ per enhet energi. Å slutte å bruke kull er helt nødvendig for å nå klimamålene.¹⁷ Overraskende nok importerer oljelandet Norge hvert år store mengder kull. Årsaken er å finne i den metallurgiske industrien. Alt Norge importerer av både bearbeidet termisk og metallurgisk kull, brukes med andre ord ikke til produksjon av strøm, men i metallindustrien.¹⁸

Termisk kull blir i hovedsak brukt i elektrisitetsproduksjon og til oppvarming, men kan ved bearbeiding også nyttes i metallurgisk industri. Det termiske kullet Norge importerer skipes først til koksprodusenter i Europa som vasker, sifter og preparerer kullet for metallurgisk bruk.

Metallurgisk kull skiller seg fra termisk kull ved at det inneholder mere karbon og mindre fuktighet og aske enn termisk kull. De kullproduktene som Norge importerer har mange betegnelser¹⁹, og SSB²⁰ benevner den norske importen som bl.a.: Antrasitt, bitumiøst steinkull, koks og halvkoks, koksgrus, lignitt, sub-bitumiøst kull, bekkoks og annet.²¹

Den metallurgiske industrien er ofte kapital-, energi-, areal- og bemanningsintensiv og omtales derfor også som tungindustri. I Norge finnes metallurgisk industri hovedsakelig på kyststrekningen fra Lista i sør til Finnfjordbotn i nord. Eksempler på selskaper er Alcoa Mosjøen, Elkem, Eramet Norway, Norsk Hydro, smelteverket Finnfjord AS og Celsa Armeringsstål AS i Mo i Rana.²²

Metallurgisk industri er en prosessindustri for fremstilling av metalliske produkter. Dette kan være jern, stål, ferrolegeringer, metallurgisk silisium, ferrosilisium, silikomangan, ferromangan og kullet som benyttes i

¹⁷ This study unpacks the implications for coal power of 1.5o C Paris Agreement compatible energy transformation pathways assessed in the IPCC Special Report on Global Warming of 1.5°C , https://climateanalytics.org/media/report_coal_phase_out_2019.pdf
<https://climateanalytics.org/briefings/coal-phase-out/>

¹⁸ Kilder: https://snl.no/Bremanger_Smelteverk https://no.wikipedia.org/wiki/Metallurgisk_industri
https://no.wikipedia.org/wiki/Norsk_Jernverk [Sementproduksjon](https://no.wikipedia.org/wiki/Sementproduksjon) er også svært energikrevende. Men Norcem (som er Norges eneste produsent av sement) har siden midt på 1980-tallet benyttet alternative brenslere til erstatning for kull og olje. De alternative brenslene består i hovedsak av bearbeidet næringsavfall. Papir, tekstiler, trevirke, plast og dyre-mel (forbehandlet avfall fra slakteindustrien) er de viktigste komponentene. <https://no.wikipedia.org/wiki/Norcem>

¹⁹ <https://www.ngu.no/emne/kull>

²⁰ Se SSBs database 08001: <https://www.ssb.no/statbank/table/08801/tableViewLayout1/>

²¹ Kull er klassifisert i fire hovedtyper, eller rekker: antrasitt, bituminøs, subbituminøs og brunkull. Bituminøst og subbituminøst kalles også steinkull. Rangeringen avhenger av hvilke typer og mengder karbon kullet inneholder og av mengden varmeenergi kullet kan produsere. Antrasitt er den reneeste formen for kull, med høyest kvalifiseringsgrad, høyest karbonantall og energiinnhold og færrest urenheter. Se vedlegg 1 for detaljer om kvaliteten.

Termisk kull brukes mest til kraftproduksjon, sementproduksjon og andre industrielle formål, mens metallurgisk kull hovedsakelig brukes til fremstilling av jern og stål og i den metallurgiske industrien for øvrig.

<https://www.ngu.no/emne/kull> <https://no.frwiki.wiki/wiki/Charbon>
<https://no.myubi.tv/21444-what-are-the-four-stages-of-coal-formation>

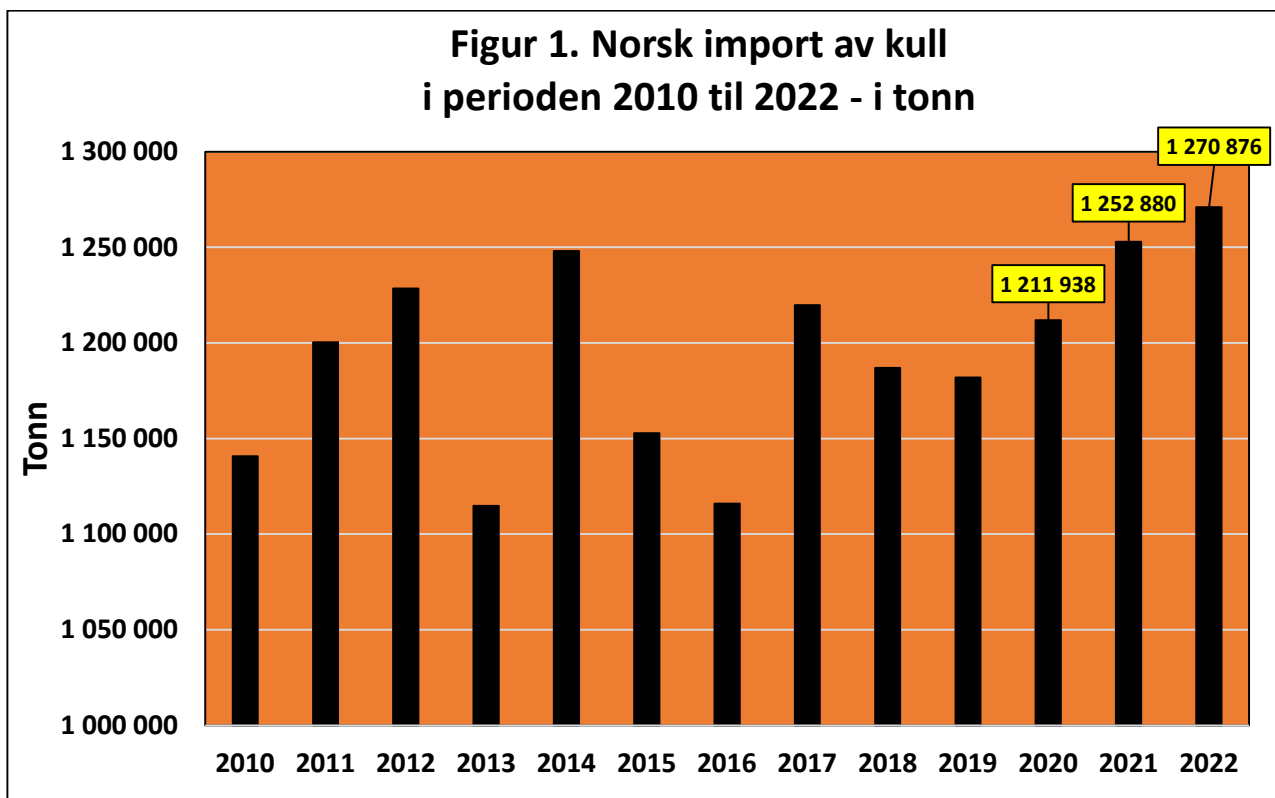
²² https://www.wikiwand.com/no/Metallurgisk_industri

den metallurgiske industrien brukes som såkalt reduksjonsmiddel for å trekke oksygenet ut av malmen.²³ Masovnene mates med koks og jernmalm som tilføres trykkluft. Oksygenet i malmen binder seg til karbonet i koksen, og det kommer rent metall – som for eksempel jern ut. I denne prosessen slippes det ut store mengder av klimagassen CO₂.²⁴

Trekull var tidligere en viktig råvare ved fremstilling av jern og andre metaller, men er nå i alt vesentlig erstattet av metallurgisk kull.²⁵

SSBs importstatistikk

Norge importerte over 1,2 millioner tonn kull (brunkull, koks og briketter – heretter kalt kull) hvert år i 2020, 2021 og 2022. Som vist i figur 1 økte kullimporten i alle disse tre årene etter et par år med nedgang.

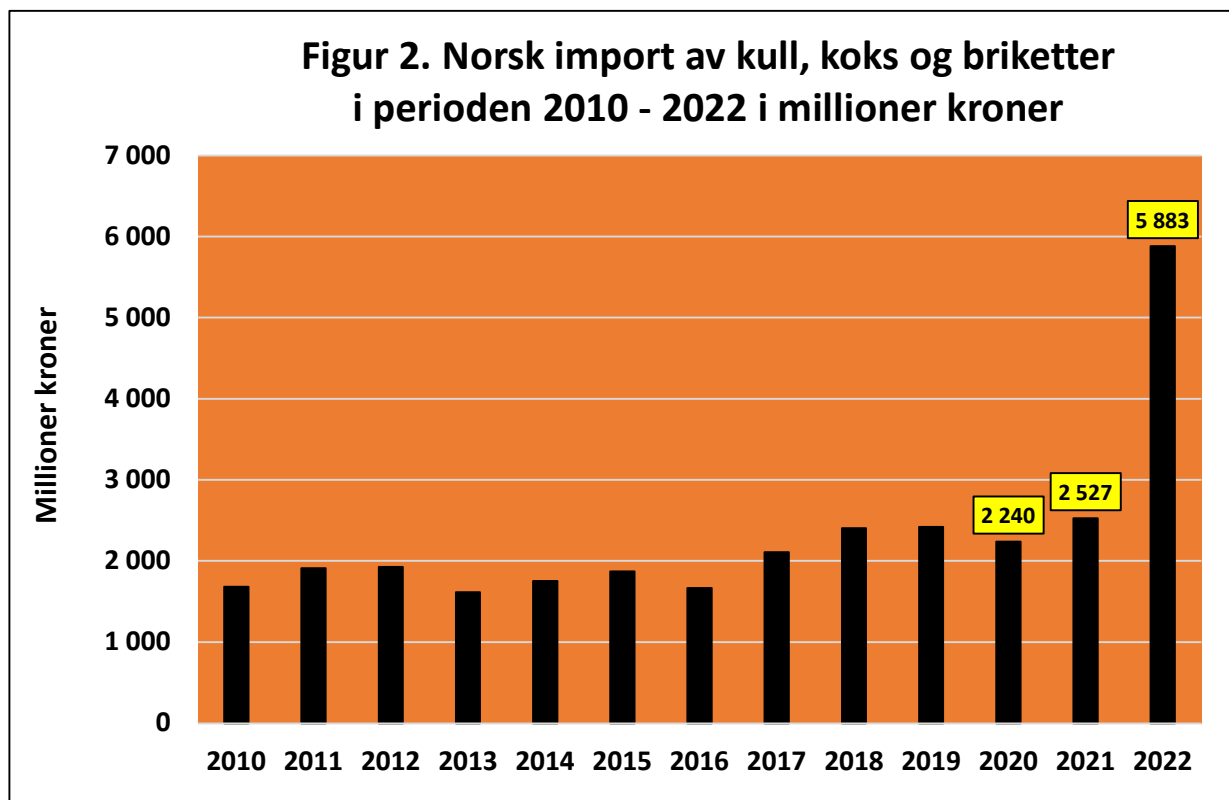
Figur 1, norsk kullimport i tonn. Kilde: Statistisk Sentralbyrås statistikkbank, Tabell 08806: Utenrikshandel med varer, etter import/eksport, land, varegruppe, måned og statistikkvariabel. 32 Kull, koks og briketter. Import, tonn.

Som figur 2 viser, importerte Norge kull til en verdi av nesten 6 milliarder kroner i 2022. Verdien av kullimporten i 2022 har økt betraktelig, det aller meste som følge av økte kullpriser.

²³ <https://no.peopleperproject.com/posts/27761-what-you-should-know-about-metallurgical-coal>
https://www.google.no/search?q=reduksjonsmiddel+for+%C3%A5+trekke+oksygenet+ut+av+jernmalmen&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=2ahUKewijqurzgIn0AhWvk4sKHXMWCxYQ_AUoAXoECAEQAw&biw=943&bih=1055&dpr=1.25#imgrc=EvKH-1XieC-5xM
<https://snl.no/red-oksreaksjon>

²⁴ <https://e24.no/olje-og-energi/i/BJL4bQ/svenskene-vil-lage-fossilfritt-staal>

²⁵ Store norske leksikon <https://snl.no/trekull>

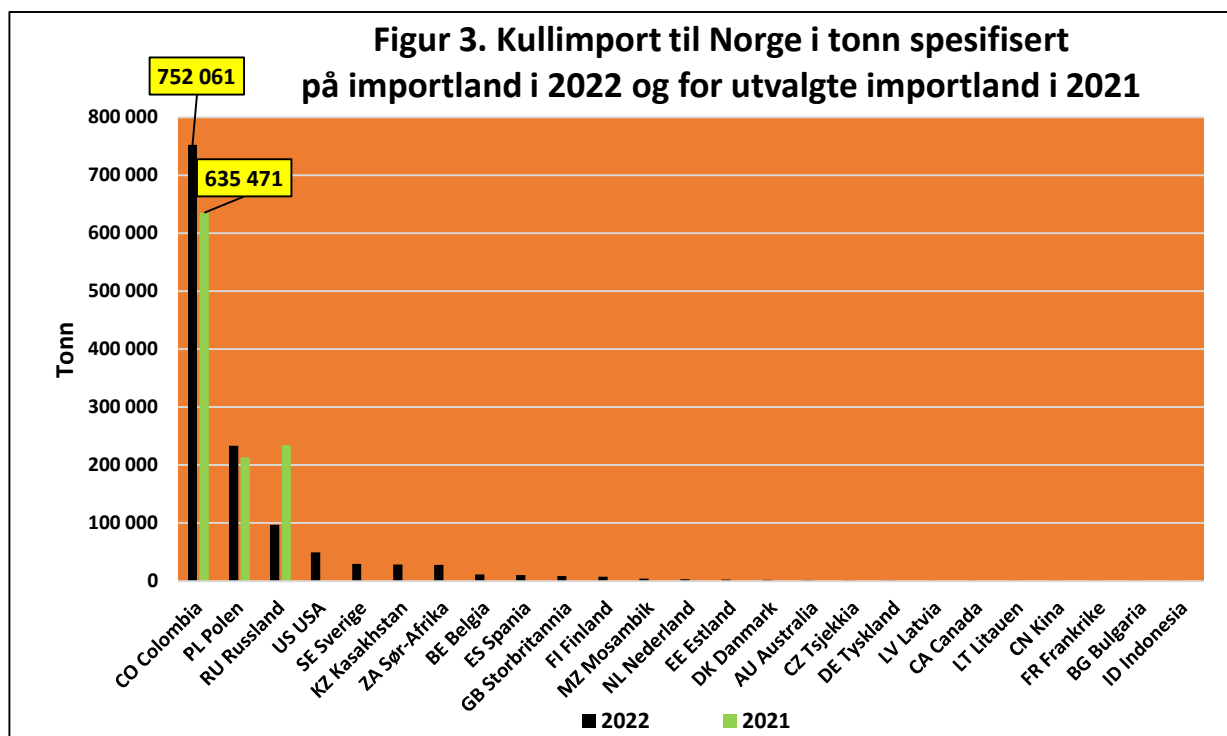

Figur 2. Norsk kullimport i kroneverdi (millioner). Kilde: Statistisk Sentralbyrås statistikkbank, Tabell 08806: Utenrikshandel med varer, etter import/eksport, land, varegruppe, måned og statistikkvariabel. 32 Kull, koks og briketter. Import, verdi (1000 kr.)

Halvparten av kullimporten kommer fra Colombia

Cirka halvparten av kullet Norge importerte i både 2020 og 2021 kommer fra Colombia. I 2022 steg importen fra Colombia til nesten 60 prosent av det importerte kullet.

I volum importerte Norge 635 471 tonn kull fra Colombia i 2021, og året etter importerte vi 752 061 tonn derfra (se figur 3: Kullimport til Norge spesifisert på opprinnelsesland). I 2021 og 2022 importerte Norge også en betydelig mengde kull fra Polen og fra Russland til tross for sanksjoner pga. krigen mot Ukraina. Selv om importen fra Russland er mer enn halvert fra 2021 til 2022, kjøpte vi relativt mye russisk kull i 2022. Mens importen fra Russland i januar 2022 fortsatt var på over 27 000 tonn, er importen blitt kraftig redusert hver måned - helt ned til null siste kvartal 2022.

Figur 3: Kullimport til Norge spesifisert på opprinnelsesland i 2022 (svart søyle) og for utvalgte importland i 2021 (grønn søyle) Kilde: Statistisk Sentralbyrås statistikkbank, Tabell 08806: Utenrikshandel med varer, etter import/eksport, land, varegruppe, måned og statistikkvariabel. 32 Kull, koks og briketter. Import, tonn.

For detaljer mht. importen fra Colombia, se vedlegg 2 i denne rapporten. Mer om de metodiske utfordringene for å få en fullstendig oversikt over importen av kull, se kapittelet som heter «Kilder».

Avvik og hemmelighet i SSBs import-tall

Under arbeidet med kullimport til Norge, fant vi en uoverensstemmelse mellom SSBs statistikk over kullimporten fra Colombia som helhet og statistikken over kullimporten fra Colombia fordelt på ulike typer kull. Disse to tabellene skal sammenlagt vise samme tall, men tallene stemte ikke. Det var med andre ord ikke konsistens mellom de to tabellene 08806 og 08801 i SSBs statistikk. I den første tabellen 08806 er all import fra Colombia inkludert (og det er den vi benytter i tabellene gjengitt i figurene 1-3). Mens i den spesifiserte tabellen 08801 som fordeler kullimporten etter ulike typer kull, er totalen mindre enn totalimporten som fremkommer i tabell 08806.

Totalimporten var større enn summen av importen av de ulike kull-typerne. Vi kunne ikke utelukke en feilregistrering, og tok kontakt med SSB for å høre om årsaken til uoverensstemmelsen. Forklaringen vi fikk fra SSB, er at ikke all import er inkludert i den spesifiserte oversikten i tabell 08801, da dette er konfidensiell informasjon. Ett varenummer er såkalt «undertrykt» i den spesifiserte tabellen 08801 som inneholder import av ulike typer kull, men det «drukner» i samletallet i tabell 08806. SSB bekreftet videre at samletabellen viser den korrekte importen fra Colombia.

Det betyr at ett varenummer er utelatt i oversikten over importen fra Colombia spesifisert på type kull. Vi fant ut at det dreier seg om varenummer 27011900_1988 «Steinkull (ikke i form av briketter), unnt. antrasitt og bituminiøst steinkull». Årsaken er, ifølge SSB, at få bedrifter importerer denne typen kull. SSB sendte oss derfor en komplett oversikt over importen fordelt på varenumre for året 2021. I den nye oversikten vi fikk tilsendt fra SSB, har de fylt inn den importen som manglet, slik at summen er identisk med totalimporten, slik den fremkommer i tabell 08806. Se vedlegg 2.

At Norges offisielle statistikk utelater hele varenumre i en av sine statistikkføringer, fordi importen går til få bedrifter, er oppsiktsvekkende. Det som skal være en objektiv oppføring av nøytrale data, skjemmes dermed av forretningsmessig hemmelighet. SSB beskriver selv denne praksisen på sine hjemmesider og begrunner den med at «ingen informasjon om identifiserbare fysiske eller juridiske personer (vanligvis økonomiske enheter) kan avsløres ved hjelp av statistikken».²⁶ Totalimporten inneholder riktignok de komplette tallene, men importen fordelt på ulike kategorier kull blir feil.

Likevel sitter vi dermed med en viktig opplysning, nemlig at få bedrifter importerte i 2021 hele 268 627 tonn steinkull fra Colombia, det er 42,3 prosent av totalimporten fra Colombia det året.

Vi har gjort samme beregning som SSB for 2022, og ser at det skjulte, manglende «spøkelsestallet» for 2022 er på 218 128 tonn, litt mindre enn året før. Det tilsvarer 29 prosent av totalimporten fra Colombia som i sin helhet økte i 2022.²⁷

Metallurgisk industri i Norge

Det er mye hemmelighet rundt import av varer til Norge. Det gjelder ikke bare import av kull. Generelt er det vanskelig å knytte import-tall fra SSB og fra Tollvesenet til de spesifikke bedriftene som står bak importen. Åpenhetskravet på dette området er økende, og når det gjelder kull fra Colombia er det spesielt viktig å vite hvem som importerer, og hvordan de forholder seg til de mange menneskerettighetsbruddene som finner sted i leverandørkjeden bak kull.

Vi har henvendt oss til de ti største metallurgiske bedriftene i Norge med forespørsel om hvor de importerer kullet fra, og hvor mye kull de benytter per år. Vi kontaktet Alcoa Mosjøen, Boliden Odda, Celsa Armeringsstål AS, Elkem, Eramet Norway, Finnfjord AS, Smelteverk, Glencore (Norge), Norsk Hydro Metal, Norsk Stål og Rana Gruber. Og vi har fått svar fra alle, selv om vi måtte henvende oss til selskapene flere ganger for å få svar, og fikk oppgitt mer utførende svar først etter 1. juli 2022 hvor vi kunne henvise til åpenhetsloven.

Finnfjord AS

Finnfjord AS unnlot å svare på våre første henvendelser om selskapets mulige import av kull våren 2022. Men da vi ved nettsøk fant en artikkel i Anlegg & Transport (AT.no) som omtaler at bedriften importerte betydelige mengder kull fra Colombia i 2020, og sendte artikkelen til bedriften, fikk vi i april 2022 svar.²⁸ Finnfjord bekrefter at de importerer mellom 80-100.000 tonn kull fra Colombia, i tillegg til om lag 30.000 tonn fra andre land. Videre bekrefter de overfor oss at årsforbruket er på rundt 130.000 tonn, og at det varierer fra år til år hvor store andel som kommer fra Colombia. Mesteparten av kullet de benytter kommer fra Colombia, Kasakhstan og Polen.²⁹

Etter at Åpenhetsloven trådte i kraft i Norge, 1. juli 2022, tok vi på nytt kontakt med Finnfjord, for å få vite nærmere hvilke gruver de importerer kullet sitt fra og hvordan de møter kravene i Åpenhetsloven. Etter et par henvendelser fikk vi svar, og administrerende direktør i Finnfjord bekreftet da at alt colombiansk kull de benytter kommer fra Cerrejón-gruven.³⁰ Finnfjord sier at de ikke har direkte kontakt med kullprodusenter i Colombia, men benytter kull som er kjøpt inn av kullkraftprodusenter og andre store forbrukere av kull i

²⁶ <https://www.ssb.no/omssb/personvern/personopplysninger-i-statistikken>

²⁷ SSB har tall for totalimporten av kull fra Colombia. Og på samme måte som i 2022 er totalimporten større enn importen av spesifikke typer kull. Spøkelsestallet har vi regnet ut for 2022 ved å se differansen mellom totalimporten fra Colombia og statistikken over import av ulike typer kull fra Colombia. I og med at det var ett varenummer som manglet i 2021 og det samme mangler i 2022, er det enkelt å finne det manglende tallet i statistikken over spesifikke kulltyper som er importert fra Colombia.

²⁸ <https://www.at.no/anlegg/hos-finnfjord-herjer-hjullasterne/570752>

²⁹ E-postkorrespondanse 20.04.2022

³⁰ E-postkorrespondanse 13.10.2022

Europa. Det er ett eller flere europeiske selskap som vasker, sikter og preparerer kullet slik at det kan benyttes i den metallurgiske industrien. Finnfjord sier at de støtter seg til informasjon de får fra sine leverandører, og informasjonen fra hjemmesiden til Cerrejón-gruven hvor arbeidsforholdene fremstår som velordnet. De sier også at de er klar over at gruven er omstridt, og at det finnes lokale organisasjoner som kritiserer gruven.

Finnfjord AS ser med andre ord ut til ikke å ha gjort selvstendige undersøkelser av forholdene i Cerrejón-gruven, og lener seg både på sine leverandører og på gruvens egne opplysninger om forholdene.

Dette er langt fra godt nok i henhold til åpenhetslovens krav. Selv om Finnfjord kjøper kullet gjennom europeiske selskap og ikke direkte fra gruveselskapet i Columbia, har de et selvstendig ansvar å undersøke forholdene i leverandørkjeden. Det å lese hva gruveselskapet selv skriver om forholdene, er ikke tilstrekkelig og ingen kilder til pålitelig tredjepartsvurderinger. På den annen side er Finnfjord den eneste innkjøper av colombiansk kull som ga oss informasjon om hvilken gruve kullet kommer fra, da vi henvendte oss til dem med henvisning til åpenhetsloven.

Eramet Norway

Eramet Norway er ett selskap bestående av fire avdelinger fordelt på Sauda, Kvinesdal, Porsgrunn og Trondheim som inngår i det franske ERAMET-konsernet.

Eramet Norway ville på Framtiden i våre henders første forespørsel tidlig våren 2022 ikke oppgi hvor de kjøper kullet fra. Begrunnelsen var at de ønsker å unngå at konkurrenter og andre kjøpere/selgere av koks får informasjon som «kan brukes mot dem på grunn av gode vilkår».³¹

Svaret fant vi likevel i en artikkel i Avisen Agder: Her omtales et skip lastet med kull fra Colombia til Eramet i Flekkefjord.³² Denne informasjonen ble bekreftet ved søk i databasen Import Genius (USA, Global Trade Data) som viser at Eramet i 2021 importerte store mengder kull fra Colombia.³³ (Se også vedlegg 1.)

Etter at Åpenhetsloven trådte i kraft 1.juli 2022, sendte vi på nytt en henvendelse til Eramet for å få mer informasjon. Med henvisning til våre funn i Import Genius og den nye loven, spurte vi om hvilke gruver de importerer kullet sitt fra, og hvordan de møter kravene i Åpenhetsloven. Eramet bekreftet først da at bedriften importerer kull fra Colombia, og opplyste at deres leverandør i Colombia er koksverket Miner Coque.

De skrev samtidig at koksverket Miner Coque får kull fra flere kullgruver i området Norte de Santander, to av disse gruvene eier Miner Coque selv,³⁴ mens de andre eier selskapet ikke.

Eramet skriver til Framtiden i våre hender at de får koks som er sammensatt av kull fra fire ulike gruver, og vil derfor av konkurransehensyn ikke oppgi hvilke av Miner Coques gruver som leverer kull til Eramet. Selskapet sier det er gjennomført omfattende undersøkelser av leverandøren Miner Coque både gjennom Sintef som tredjepart og gjennom egne besøk og revisjoner. Undersøkelsene startet i 2012, før Miner Coque ble valgt som leverandør året etter. De skriver at Miner Coque var tidlig ute med å ta i bruk standarden til det internasjonale sertifiserings-selskapet EcoVadis, og at gruveselskapet oppnådde bronsestatus i 2017. - Det har ikke blitt avdekket noen kritikkverdige forhold, skriver Eramet som understreker at de er svært opptatt av at alle deres leverandører forholder seg til FNs menneskerettigheter, internasjonale konvensjoner og nasjonal lovgivning.³⁵

Det colombianske selskapet Miner Coque svarer ikke på våre direkte henvendelser om hvilke gruver som

³¹ E-postkorrespondanse 19.01.2022

³² https://www.avisenagder.no/kontrollerte-bat-fra-colombia-ved-eramet/s/5-99-1000135?onboarding_mode=true

³³ Kilde: <https://www.importgenius.com/colombia/buyers/eramet-norway-a-s> Se også vedlegg 1.

³⁴ Ifølge opplysninger fra Eramet.

³⁵ E-postkorrespondanse 28.09.2022, 22.11.2022 og 30.11.2022

leverer kull til dem. Men på selskapets egen nettside fremgår det at de er bærekraftsvurdert til bronse av Eco Vadis.³⁶ Omfanget av bærekrafts-sertifiseringen fremgår ikke. Det er dermed uklart om den begrenser seg til Miner Coque og gruvene som selskapet selv eier, eller om den også omfatter gruvene som leverer kull til Miner Coque.

Elkem

Elkem (som eier Fesil Rana Metall AS) har ikke villet oppgi hvor kullet kommer fra, annet enn på regionnivå. Ved første direktehenvendelse fra Framtiden i våre hender ville de ikke oppgi sine råvarekilder, angivelig av konkurransehensyn.³⁷ Representanten for Elkem ASA oppga at i Elkems silisiumproduksjon blir ca. 80 prosent av produksjonen gjennomført ved bruk av fossilt kull.

Vi fant ingen ekstern informasjon som kunne fastslå om Elkem har importert kull fra Colombia i de senere år, slik vi fant i Finnfjord og Eramets tilfelle. Men vi fant ut at bedriften har importert store mengder ferronikkel fra gruven Cerro Matoso S.a. og Silkemykia Colombia Sas i Colombia.³⁸

Vi sendte på nytt en henvendelse til Elkem, etter at Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022, og fikk mer utdypende svar, men ikke informasjon om kullets opprinnelse. Når det gjelder opplysninger om hvilke land Elkem importerer kull fra mener selskapet fortsatt at dette er "forretningssensitiv", og hevder at offentliggjøring av land i mange tilfeller vil indikere kilden og kvaliteten på kullet det er snakk om. I det de kaller «et forsøk på å vise at de etterstreber åpenhet så langt det lar seg gjøre», skriver Elkem til oss at de overordnet sourcer det meste av fossile karbonmaterialer i Europa og Amerika. Elkem bekrefter på denne måten at de mottar kull fra Amerika, men uten å spesifisere nærmere om dette er fra Nord-, Sør- eller Mellom-Amerika.³⁹

Det kan dermed ikke utelukkes at Elkem benytter kull fra Colombia. Elkem har satt terskelen for å gi informasjon om opprinnelsesland svært høyt. I motsetning til Finnfjord og Eramet, mener de at det er forretningssensitiv informasjon å oppgi hvilket land råvaren kull kommer fra.

Elkem skriver at når det gjelder import av kull, har de identifisert at disse råvareleverandørene har forhøyet risiko for menneskerettighetsbrudd. Elkem sier at de gjennomfører leverandørbesøk, screener nye leverandører i henhold til UN Global Compact og SA 8000 og styrker egen kompetanse på menneskerettighetsfeltet. De skal også gjennomføre en «human rights impact assessment» - det vil si en aktsomhetsvurdering - med en ekstern tredjepart for ytterligere å styrke kartleggingen av sosiale risikofaktorer i egen leverandørkjede.

Celsa Armeringsstål AS

Celsa Armeringsstål oppgir at kullet de bruker i produksjonen kommer fra SSAB i Finland.⁴⁰ Det kan dermed fremstå som om kullets opprinnelse er Finland. Men det er utelukket da Finland ikke har egne kullgruver. Landet importerer derimot store mengder kull.⁴¹

I epost fra desember 2021⁴² sier Celsa at de gjennomfører stikkprøvebasert eller risikovurderte revisjoner der leverandørkjeden er ett av mange spørsmål som stilles. De opplyser at SSAB i Finland ennå ikke har vært gjenstand for slik evaluering, men at dette noe de vil vurdere. Våren 2023 gjentar Celsa at

³⁶ <https://minercoque.com/>

³⁷ E-postkorrespondanse 20.12.2021,

³⁸ <https://www.south32.net/our-business/south-america/cerro-matoso>

³⁹ E-postkorrespondanse 30.09.2022

⁴⁰ E-postkorrespondanse 21.12.2021

⁴¹ <https://www.trade.gov/country-commercial-guides/finland-energy>; https://en.wikipedia.org/wiki/Coal_in_Finland

⁴² E-postkorrespondanse 21.12.2021

opprinnelsen til deres kull er SSAB i Finland. De skriver at SSAB er en finsk stålprodusent som i hovedsak bruker BOF-teknologi. I den produksjonen dannes et metallurgisk kull med høyt karboninnhold. Kullet som Celsa kjøper fra SSAB, er dermed et biprodukt fra SSABs egen produksjon. De understreker at på denne måten bidrar til et redusert fotavtrykk, sammenlignet med bruk av jomfruelig kull/koks.⁴³

Når vi spør dem om opprinnelsen til det kullet som SSAB bruker og som Celsa så kjøper som et biprodukt, får vi ikke noe direkte svar. Celsa opplyser derimot at deres risikoanalyse viser ingen indikasjoner på at det er knyttet noen risiko til SSAB Finland som leverandør, og henviser oss til SSAB for å få svar på opprinnelsen.

Celsa har opprettet en egen nettside⁴⁴ hvor de utdyper sitt arbeid igangsatt for å møte den nye Åpenhetslovens krav. Det er for så vidt i overensstemmelse med Åpenhetsloven å gjennomføre en analyse av egen bedrift og leverandørkjeder, se hvor den største risikoen ligger, og konsentrere seg om høyrisikoområdene. I epost til oss skriver Celsa følgende: «Vi har i vår risikoanalyse (ifm Åpenhetsloven) evaluert SSAB, og vi har ingen indikasjoner på at det er knyttet noen risiko til dem som leverandør».⁴⁵ Samtidig kan Celsa ikke oppgi hvor SSAB Finland får sitt kull fra, som igjen blir til det metallurgiske kullet med høyt karbonnivå som Celsa kjøper og bruker. Det er tydelig at Celsa ikke har sett på leverandørkjeden bak kullet som SSAB i Finland kjøper, som en risikofaktor, noe vi mener de bør gjøre for å være i overensstemmelse med åpenhetsloven.

Dermed vet vi ikke opprinnelsen til det kullet SSAB i Finland bruker som innsatsfaktor, og som Celsa Armeringsstål kjøper. Vi antar at heller ikke Celsa sitter med denne informasjonen heller, i og med at de ikke har undersøkt dette med sin leverandør av kull i Finland, SSAB.

Øvrige selskaper: Petrolkoks og andre energikilder

Når det gjelder de øvrige seks selskapene vi henvendte oss til, oppgir de følgende:

Alcoa Mosjøen oppgir at de utelukkende benytter petrolkoks som er et oljeprodukt, og at de får dette fra USA, Europa og Brasil.⁴⁶

Rana Gruber oppgir at de ikke bruker kull i sin produksjon.⁴⁷

Norsk Hydro Metal svarer at de ikke bruker kull eller koks.⁴⁸

Glencore sier de bare benytter petrolkoks som er et oljeprodukt.⁴⁹

Norsk stål er en stålgrossist, og de oppgir at de ikke produserer stålet selv, så de bruker derfor ikke kull.⁵⁰

Boliden Odda: Svarer at de ikke bruker kull i sin produksjon.⁵¹

⁴³ E-postkorrespondanse 11.05.2023

⁴⁴ <https://celsanordic.com/transparency-act-at-celsa-armeringsstaal/>

⁴⁵ E-postkorrespondanse 11.05.2023

⁴⁶ E-postkorrespondanse 17.12.2021

⁴⁷ E-postkorrespondanse 06.04.2022

⁴⁸ Telefonsamtale mars 2022

⁴⁹ E-postkorrespondanse 23.12.2021

⁵⁰ E-postkorrespondanse 01.03.2021

⁵¹ E-postkorrespondanse 25.04.2022 og telefonsamtale april 2022.

Andre selskaper som benytter kull?

Det har vært svært vanskelig å få informasjon om kullforbruket til de ulike selskapene vi har henvendt oss til. Import- og forbrukstallene til de enkelte selskapene sitter langt inne. Og enda vanskeligere er det å få selskapenes import-tall fordelt på land.

Vi har henvendt oss til de ti største selskapene innenfor den metallurgiske industrien, men antall selskaper innen metallurgisk industri er mye lenger. Importtallene for kull viser at det kan finnes flere selskaper som benytter kull i sin produksjonsprosess i Norge enn de vi har kontaktet og undersøkt. Hvor mange av disse selskapene som igjen benytter seg av kull med opprinnelsesland Colombia, vet vi ikke.

Oppsummerende vet vi:

- SSBs tall viser at det totalt ble importert 1,27 millioner tonn kull til Norge i 2022, og godt over halvparten -752 000 tonn - kom fra Colombia.
- Vi vet at Finnfjord importerte rundt 100 000 tonn kull med colombiansk opprinnelse i 2021. Årlig variere dette tallet noe. Finnfjords totalimport av kull i 2022 skal ifølge Dagsavisen⁵² ha vært på rundt 80 000 tonn.
- Hvor mye Eramet importerte fra Colombia vet vi ikke, men totalimporten av kull skal i 2022 ha vært på 233 000 tonn, fordelt på Colombia og Polen som opprinnelsesland.
- «Spøkelsestallene» fra SSB at få enkeltbedrifter importerte 218 128 tonn fra Colombia i 2022 og 268 627 året før.
- Elkem ville opprinnelig ikke oppgi hvor mye de importerer til oss, men skal ifølge medieoppslag i Dagsavisen⁵³, importere årlig rundt totalt 400 000 tonn. De har oppgitt til Framtiden i våre hender at de importerer fra «Amerika og Europa».
- Celsa Armeringsstål kjøper kullet de bruker fra et stålverk i Finland, SSAB. Vi vet ikke hvor stort volum Celsa kjøper, og vi vet heller ikke opprinnelsen til kullet som er SSAB bruker i produksjon.

Av de fire selskapene vi har funnet som benytter kull i sin metallurgiske industriproduksjon, kan disse teoretisk stå for det meste av kullimporten fra Colombia. Og ett eller flere av dem kan også være mottakere av «spøkelsestallet» i SSBs statistikk. Samtidig kan det på ingen måte utelukkes at det er helt andre selskaper i Norge som benytter kull som kommer fra Colombia.

Så lenge selskaper kan hemmeligholde og ikke er pålagt å være åpne om opprinnelsen til varer som importeres til Norge, er det et enormt gravearbeid å finne hvem som importerer hva og fra hvor.

⁵² <https://www.dagsavisen.no/nyheter/innenriks/2023/01/19/de-importerer-alene-opp-mot-400000-tonn-kull-arlig-na-vil-elkem-kutte/> I januar 2023 publiserte Dagsavisen en større artikkel om kullimport til Norge og intervjuet i den forbindelse Finnfjord, Elkem og Eramet. Dagsavisen hadde fått et sammendrag av Framtiden i våre henders notatet om kullimport fra november 2022, som denne rapporten bygger videre på.

⁵³ <https://www.dagsavisen.no/nyheter/innenriks/2023/01/19/de-importerer-alene-opp-mot-400000-tonn-kull-arlig-na-vil-elkem-kutte/>

3 — Colombia som gruvenasjon

Colombias kullproduksjon

Colombia har satset sterkt på kullutvinning. Siden begynnelsen av 1900-tallet har regjeringer skapt stadig gunstigere forhold for transnasjonale selskaper til å etablere eller utvide sine gruveprosjekter i landet.⁵⁴ Colombia er blitt en av de helt store kulleksportørene i verden. Landet rangerte i 2020 som verdens femte største kulleksportør og den tredje største eksportøren av koks. Landet var samtidig den 12. største kullprodusenten i verden. Kull er med andre ord en stor eksportnæring for Colombia, og utgjorde samme år 13,4 % av Colombias totaleksport.⁵⁵ Det var landets viktigste eksportartikkel etter råolje. Colombias egen statistikk viser et produksjonsvolum i 2020 på til sammen 52 624 895 tonn kull (se tabell 2 på denne siden). Hele 89,6 prosent av totalen var termisk kull fra områdene Cesar og La Guajira (hvor den omstridte gruve Cerrejón ligger). Det metallurgiske kullet utvinnes i områdene Boyaca, Norte de Santander, Cundinamarca og Santander.⁵⁶

Tabell 2. Colombias totale kullproduksjon i tonn i 2020			
Provins	Kommune	2020	Prosent av totalen
Cesar	Agustin Codazzi	6 159 357	
	Becerelli	15 921 028	
	El Paso	1 526 016	
	La Jagua de Ibirico	10 990 941	
	Albania	1 696 331	
La Guajira (m/Cerrejón)	Barrancas	10 536 043	
	Hatonuevo	344 022	
SUM Cesar og La Guajira, dvs. SUM utvinning termisk kull		47 173 738	89,6
Cordoba	Puerto Libertador	912 738	
Antioquia	Diverse	1 459	
Valle del Cauca	Diverse	6 581	
Cauca	Diverse	5 247	
Casanare	Recetor	Ikke oppgitt	
SUM		926 025	1,8
Boyaca	Diverse	1 829 500	
Norte de Santander	Diverse	1 389 213	
Cundinamarca	Diverse	1 199 629	
Santander	Diverse	93 659	
SUM metallurgisk kull/koks		4 512 001	8,6
TOTAL		52 624 895	Ca. 100,0

Kilde: National Mining Agency i Colombia⁵⁷ En mindre del av produksjonen av kull i Colombia (926 025 eller 1,8 %) er ikke klassifisert verken som metallurgisk eller termisk kull i den offisielle statistikken. Den er likevel tatt med i totalvolumet.

⁵⁴ [https://revistas.javeriana.edu.co/files-articulos/AyD/23-45%20\(2019-II\)/151562724006/](https://revistas.javeriana.edu.co/files-articulos/AyD/23-45%20(2019-II)/151562724006/)

⁵⁵ https://www.anm.gov.co/sites/default/files/DocumentosAnm/publication_exploring_opportunities.pdf

⁵⁶ https://www.anm.gov.co/sites/default/files/DocumentosAnm/publication_exploring_opportunities.pdf

<https://www1.upme.gov.co/simco/Cifras-Sectoriales/Paginas/carbn.aspx> Se vedlegg 1.

⁵⁷ <https://mineriaencolombia.anm.gov.co/sites/default/files/2021-12/Fact%20Sheet%20Coal%2011%202021.pdf>

Størstedelen av kullet som utvinnes er termisk, og foregår i hovedsak i områdene Cesar og La Guajara i enorme, åpne kullgruver. Rundt 8 prosent av kullproduksjonen er metallurgisk og foregår i underjordiske gruver i all hovedsak i de fire områdene Cundinamarca, Boyacá, Santander og Norte de Santander.⁵⁸

Tabell 3. Colombias totale eksport av ulike typer metallurgisk kull ⁵⁹ i 2020	Tonn
Metallurgisk	1 700 000
Antrasitt o.a.	400 000
Coke	3 300 000
SUM	5 400 000

Kilde: National Mining Agency: [PowerPoint Presentation \(anm.gov.co\)](https://anm.gov.co) Antrasitt og coke faller inn under hovedkategorien metallurgisk kull.

Forskjellig statistikkføring Colombia og Norge

Når det gjelder metallurgisk kull er Colombia verdens tredje største eksportør. Eksport til Norge framgår av eksportoversikter fra offentlige colombianske gruvemyndigheter. Men tallene fra Colombias eksportoversikt har bare registrert en totaleksport til Norge på 33,5 tonn kull i 2021. Det er bare drøyt 5 prosent av kullet som SSB samme år har registrert i sin base med opprinnelsesland Colombia.⁶⁰

Ifølge Statistisk Sentralbyrå (SSB), er det ikke uvanlig med avvik mellom ulike lands statistikk – såkalt speilstatistikk.⁶¹ Når kullet skipes fra Colombia til et EU-land med første havn i for eksempel Rotterdam, blir det i colombiansk statistikk ført som eksport til det første EU-landet kullet kommer til, i dette eksemplet Nederland. Her kan en del av kullet bli lastet om og bli sendt videre til Norge. Nederland og SSB registrerer kullet som videresendes til Norge som eksport fra Colombia til Norge. Siden Norge er medlem av EØS regnes vi som et EU-land av Colombia.⁶² Det er frivillig om informasjonen om opprinnelsesland tas med, når kullet sendes videre.

Det store spriket i de colombianske og norske tallene skyldes ikke import av såkalt «petrolkoks», som er et restprodukt fra oljeproduksjonen,⁶³ siden petrolkoks i SSBs statistikk klassifiseres som et mineraloljeprodukt. Det er dermed ikke inkludert i statistikken over kullimport som vi har benyttet i denne

⁵⁸ National Mining Agency <https://mineriaencolombia.anm.gov.co/sites/default/files/2021-12/Fact%20Sheet%20Coal%2011%202021.pdf>

⁵⁹ Antrasitt og «coke» er også typer metallurgisk kull som kan nyttes i den metallurgiske industrien.

⁶⁰ Se figurene 2 og 3 i kapittel 5 i denne rapporten. SSB har registrert en import på 635 471 tonn kull fra Colombia. Kilde: Statistisk Sentralbyrås statistikkbank, Tabell 08806: Utenrikshandel med varer, etter import/eksport, land, varegruppe, måned og statistikkvariabel. 32 Kull, koks og briketter. Import, tonn.

⁶¹ Informasjonen er bekreftet av Nina Rolsdorph ved Statistisk Sentralbyrå. Nina.Rolsdorph@ssb.no [Utenrikshandel med varer \(ssb.no\)](https://www.ssb.no/utenrikshandel-med-varer) Se vedlegg 2.

⁶² <https://www.regjeringen.no/no/tema/europapolitikk/eos1/hva-avtalen-omfatter/id685024/>

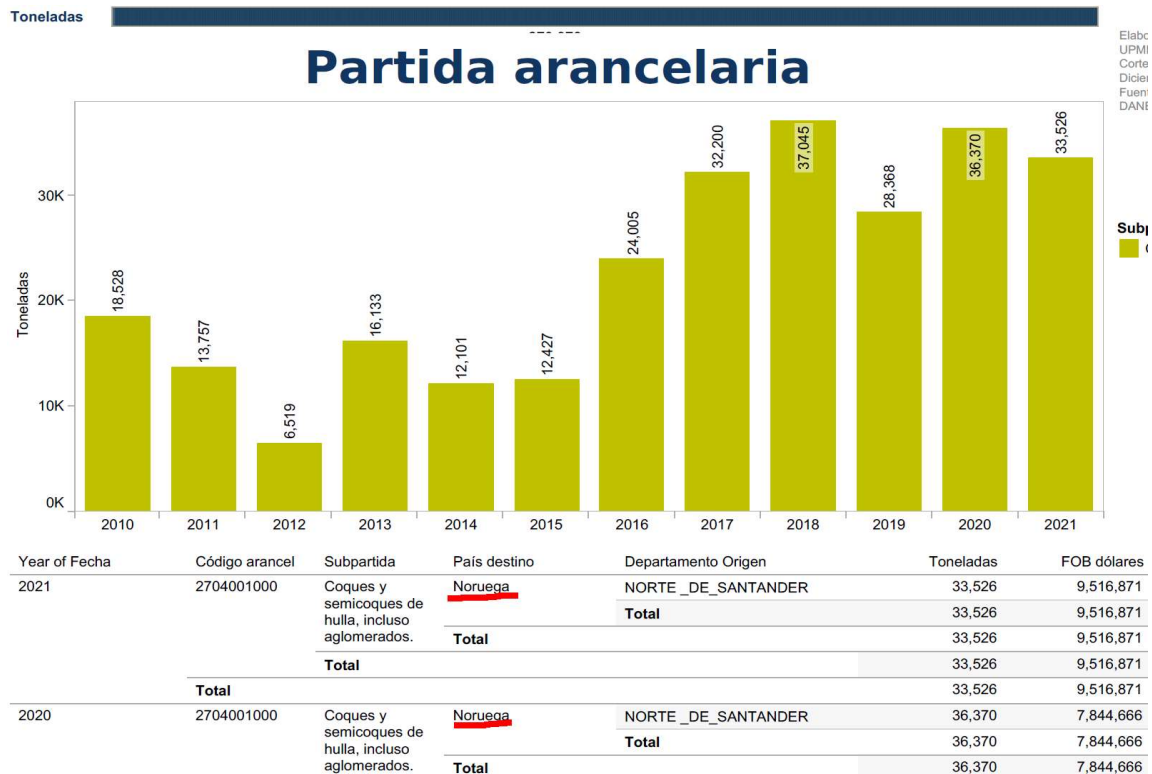
⁶³ Petrokoks, petroleumskoks eller energikoks, som det også kalles, er et restprodukt fra oljeraffineriene. Petrokokker lages ved å varme opp den siste delen av oljen til 500 grader Celsius, hvoretter de faste stoffene kuttes ut ved høytrykksspyling. Dette konsentrerer forurensningene fra råoljen i den ferdige petrokoks. Mest uttalt er et høyt innhold av svovel, nikkel og vanadium. <https://braendefyringsportalen.dk/borger/rygestop-guide-for-braendeovne/valg-af-braende/braendselstyper/forbud-mod-petrokoks-til-privat-boligopvarming/>

Petrokoks brenner ved svært høye temperaturer. Derfor er den uegnet som brensel i vanlige ovner, som risikerer å bli ødelagt. Til forbrenning av petrokoks brukes spesielt robuste brennere som tåler de høye temperaturene.

rapporten.⁶⁴

Import av metallurgisk kull til Norge

I colombiansk statistikk er Norge oppført på listen over «The main coke destinations during 2020».⁶⁵ Selv om tallene er små og det alltid kan være feilkilder i registreringen, har Norge ifølge den colombianske statistikken i 12-årsperioden 2010-2021 mottatt kull fra tre av de fire provinsene som produserer metallurgisk kull: Cundinamarca, Boyacá og Norte de Santander.⁶⁶

Figur 4: Denne figuren hentet fra colombiansk statistikk, viser eksporten til Norge fra gruver i Norte de Santander i 12-års perioden 2010-2021. Se teksten for forklaring av de små tallene. Kilde: <https://www1.upme.gov.co/simco/Cifras-Sectoriales/Paginas/carbon.aspx>

Norge har siden 2010, ifølge den samme statistikken, importert koks fra Norte de Santander, og eksporten til Norge økte i prosent betraktelig i 2016 og 2017, se figur 4. Ifølge colombiansk eksportstatistikk ble det i 2020 og 2021 bare eksportert kull fra Norte de Santander til Norge.

Det er dermed i de tre provinsene Boyaca, Cundinamarca og Norte de Santander - som Norge ifølge colombiansk statistikk har mottatt metallurgisk kull fra. Det fremgår ikke av tilgjengelig colombiansk statistikk hvilke spesifikke gruver eksporten til Norge kommer fra. Vi kjenner med andre ord områdene, og har fått opplyst at Eramet får kull fra Miner Coque som ligger i Cucta i Norte de Santander, men vi kjenner

⁶⁴ Petrolkoks er klassifisert under «SITC 33 Mineralolje og mineraloljeprodukter» hos Statistisk Sentralbyrå (SSB). Mens vi i vår statistikk over kullimporten i denne rapporten har benyttet «SITC 32 Kull, koks og briketter». Denne presiseringen er bekreftet av Nina Rolsdorph hos SSB.

⁶⁵ National Mining Agency [NMA-Homepage - National Minerals Agency](https://www1.upme.gov.co/simco/Cifras-Sectoriales/Paginas/carbon.aspx) Se vedlegg 1.

⁶⁶ For en detaljert oversikt over Columbias eksport av metallurgisk kull til Norge, se oversikten på nettstedet til de colombianske kull-myndighetene. <https://www1.upme.gov.co/simco/Cifras-Sectoriales/Paginas/carbon.aspx> [Carbon \(upme.gov.co\)](https://www1.upme.gov.co/simco/Cifras-Sectoriales/Paginas/carbon.aspx) For screenshots fra søkemotoren se vedlegg 1.

ikke alle de enkelte gruvene som leverer til Miner Coque eller til eventuelt andre gruver som eventuelt andre mottakere i Norge får metallurgisk kull fra.

Colombias metallurgiske kullproduksjon eksporteres

Den colombianske produksjonen av *metallurgisk kull* har en rekke utfordringer, slik vi skal se i neste kapittel. Eierskapet er fragmentert, og de fleste gruvene er fortsatt småskala og underkapitalisert.⁶⁷ Ifølge en rapport fra 2017, publisert av Det Australske Universitetets avdeling for geomekanikk, ble 72 prosent av disse metallurgiske kullgruvene karakterisert som små, 26 prosent var medium store gruver, og bare 2 prosent ble vurdert som store.⁶⁸ Mye av dagens produksjon kommer derfor fra små firmaer som fortsatt har en nærmest «artisanal» eller håndverksmessig produksjon.⁶⁹ Det metallurgiske kullet samles dermed i all hovedsak inn fra et stort antall mindre gruver⁷⁰ før det eksporteres til verdensmarkedet.

Vi har gjort en beregning på hvor stor *andel* av den metallurgiske kullproduksjonen som går til eksport. Sammenligner vi de colombianske produksjons- og eksport-tallene, viser det seg at så å si alt av metallurgisk kull eksporteres.

Kullproduksjonen i alle de 4 metallurgiske provinsene (se tabell 2) var på totalt: 4 512 001 tonn i 2020. Dersom produksjonen i områdene med såkalt «diverse produksjon», legges til, blir totalproduksjonen på 5 438 026 tonn kull i 2020.⁷¹ Den colombianske kulleksporten (se tabell 3) var i 2020 på totalt 5 400 000 tonn kull.⁷²

Det betyr at i 2020 ble 99 prosent av kull som klassifiseres som metallurgisk,⁷³ eksportert. I praksis betyr dette at så å si alt kull som utvinnes fra gruvene hvor vi finner et høyt antall med dødsulykker, barnearbeid og brudd på menneskerettighetene, i 2020 havnet på verdensmarkedet. Produksjonen kan variere noe fra år til år, men det meste blir uansett eksportert.

⁶⁷ https://www.researchgate.net/publication/320556996_Modernisation_of_the_underground_coal_mining_sector_in_Colombia-a_proposal_from_the_academy <https://www.proactiveinvestors.com.au/companies/news/13225/colombian-potential-for-coking-coal-producers-16146.html>; <https://no.economy-pedia.com/11033579-decapitalization>

⁶⁸ https://www.researchgate.net/publication/320556996_Modernisation_of_the_underground_coal_mining_sector_in_Colombia-a_proposal_from_the_academy

⁶⁹ https://www.researchgate.net/publication/320556996_Modernisation_of_the_underground_coal_mining_sector_in_Colombia-a_proposal_from_the_academy
[Colombiansk potensial for kokkullprodusenter | LON:LOND \(proactiveinvestors.com.au\)](https://www.proactiveinvestors.com.au/companies/news/13225/colombian-potential-for-coking-coal-producers-16146.html)

⁷⁰ <https://www.thebusinessyear.com/forum/metallurgical-coal>

⁷¹ Kilde: National Mining Agency <https://mineriaencolombia.anm.gov.co/sites/default/files/2021-12/Fact%20Sheet%20Coal%2011%202021.pdf>

⁷² Kilde: National Mining Agency: [PowerPoint Presentation \(anm.gov.co\)](https://mineriaencolombia.anm.gov.co/sites/default/files/2021-12/Fact%20Sheet%20Coal%2011%202021.pdf) Antrasitt og coke faller inn under hovedkategorien metallurgisk kull.

⁷³ Antrasitt og «coke» faller inn under denne kategorien.

4 — Kritikkverdige forhold i colombiansk gruveindustri

Kullproduksjonen i Colombia er beryktet og kobles til dårlige arbeidsforhold, en rekke dødsulykker, barnarbeid, bruk av paramilitære, konflikter med lokalbefolkningen og generelt brudd på menneskerettighetene.⁷⁴ I norske medier har problemene knyttet til den gigantiske Cerrejón-gruven i La Guajira-distriktet tidligere vært omtalt, spesielt på grunn av Oljefondets eierskap i gruven gjennom tidligere investeringer i Glencore.⁷⁵

De termiske kullgruvene i Cesar og La Guajira, produserer 92 prosent av Colombias kull. De resterende 8 prosentene av landets kullproduksjon foregår i *de metallurgiske gruvene* som ligger i provinsene Norte de Santander, Cundinamarca, Santander og Boyacá.

Norge har som vist i forrige kapittel, importert metallurgisk kull fra tre av disse gruveområdene i perioden 2010-21.⁷⁶ Vi vet at i hvert fall ett norsk selskap – Eramet - importerer metallurgisk kull fra Colombia (se sammendraget og kapittel 2). I tillegg vet vi at et annet norsk selskap – Finnfjord - får kull fra Cerrejón-gruven via europeiske selskap som selger det videre i bearbeidet form. Det kan heller ikke utelukkes at langt flere norske selskaper får sitt kull fra disse områdene enten direkte eller indirekte.

Termisk kull fra beryktet Cerrejón-gruven i La Guajira

Cerrejón-gruven er Latin-Amerikas største gruve og ligger i område La Guajira.⁷⁷ Cerrejón er et åpent dagbrudd som produserer over 32 millioner tonn med kull årlig. Det er en av verdens største gruver i sitt slag og strekker seg over 69 000 hektar. (Se foto i vedlegg1).⁷⁸ Selskapet beskyldes for alvorlige brudd på menneskerettigheter – særlig mot urfolk (wayúufolket) og afroetterkommere. Gruveselskapet er beskyldt for å ha benyttet uetiske metoder i konsultasjonsprosesser knyttet til ekspansjonen av gruvene til fordel for

⁷⁴ <https://www.dol.gov/agencies/ilab/somos-tesoro-we-are-treasure-project-reduce-child-labor-colombia>
[ITUC GlobalRightsIndex 2021 EN Final.pdf](https://www.dol.gov/agencies/ilab/resources/reports/child-labor/colombia) side 30.

<https://www.dol.gov/agencies/ilab/resources/reports/child-labor/colombia>

Business & Human Rights Resource Centre <https://www.business-humanrights.org/en/latest-news/colombia-ngos-demand-the-closure-of-cerrej%C3%B3n-before-oecd-alleging-serious-human-rights-abuses-and-devastating-environmental-pollution/>

⁷⁴ [Løvgivning for ansvarlig næringsliv - Peace Organization PAX \(paxforpeace.nl\)](https://www.peace.org/en/news/2016/01/30/colombia-cerrejon-mine)

⁷⁵ Oljefondet solgte seg ut av Glencore i 2020 ikke på grunn av menneskerettighetsbrudd, men på grunn av selskapets store investeringer i kull: <https://www.nbim.no/no/oljefondet/nyheter/2020/utelukkelse-og-observasjon-av-kullselskaper/>; se forøvrig <https://www.dagsavisen.no/helg/reportasje/2016/01/30/cerrejon-kullgruven-som-fjernet-alt/>;

⁷⁶ <https://www.colectivodeabogados.org/?s+=cerrejon>

<https://saih.no/vart-arbeid/kampanje/2014-we-dream-big/saihrapport2014>

<https://www.iwgia.org/en/resources/publications/306-briefings/3172-mining-and-indigenous-peoples-in-colombia.html>

<https://fivas.org/fronstak/under-lupen-dyre-draper/>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Cerrej%C3%B3n> Se fotnote 6.

⁷⁷ <https://saih.no/vart-arbeid/kampanje/2014-we-dream-big/saihrapport2014>

⁷⁸ <https://es.wikipedia.org/wiki/Cerrej%C3%B3n>

egen virksomhet, beslaglagt jord, fordrevet folk fra sine hjem og brukt grove trusler. Konfliktene har eskalert og mennesker er blitt drept. Gruvedriften har forurenset luften med enorme utslipp av kullstøv, dumpet giftig avfall i elver og ødelagt fiskemulighetene og drikkevann, ødelagt jordsmonn og lagt en rekke landsbyer i ruiner. Det er rapportert om mangel på mat, vann og svært dårlige helse- og sanitære forhold samt generelt om ekstrem fattigdom.⁷⁹ De enorme gruveområdene er nå ørkenlignende vidder.

Menneskerettighetskonsekvensene i konfliktområdene der gruvedriften foregår, er imidlertid ikke blitt behandlet på en forsvarlig måte hverken av myndighetene i landet eller gruveselskapene.

I juni 2020 sendte advokater for det lokale Wayuu-samfunnet⁸⁰ en forespørsel til FNs spesialrapportør⁸¹ for menneskerettigheter og miljø om at gruvearbeidet i Cerrejón umiddelbart skulle stanses av hensyn til miljø og menneskerettigheter. I september 2020 ba flere av FNs uavhengige menneskerettighetsekspertene om å stanse gruvedriften, med henvisning til den alvorlige skaden på miljøet og de negative effektene på helsen og andre rettigheter til urbefolkningen som bor i området.⁸² En koalisjon av menneskerettighets- og miljøorganisasjoner ledet av Global Legal Action Network (GLAN) sendte i 2021 inn en klage til fire nasjonale OECD-kontaktpunkter i Australia, Irland, Sveits og Storbritannia og krevde at Cerrejón-kullprosjektet ble stengt og nedlagt, grunnet «alvorlige menneskerettighetsbrudd og ødeleggende miljøforurensning» i Cerrejón.⁸³

Farlige forhold

Nettstedet til organisasjonen Peace Brigades International (PBI) Colombia⁸⁴ melder at 87 prosent av Colombias fordrevne befolkning kommer fra gruveområder. Urfolk og afrocolombianere bosatt i disse områdene er spesielt utsatt. De som blir på sine områder og kjemper for sine rettigheter risikerer å bli utsatt for trusler og kriminalisering, vold og drap.

Det er generelt farlige forhold i en store deler av den colombianske gruveindustrien. I 2021 ble det rapportert inn 128 gruveulykker i landets gruver og totalt 148 omkomne, ifølge National Mining Agency.⁸⁵ I 2020 ble det registrert 161 gruveulykker, og 171 døde.

Det er ekstremt vanskelige forhold for aktivister som forsøker å protestere mot miljøkriminalitet i Colombia. For andre år på rad hadde Colombia i 2020 verdens høyeste antall drepte land- og miljøforkjempere ifølge Global Witness.⁸⁶ I alt ble 65 personer drept. Særlig ble urfolk hardt rammet, og COVID-pandemien bidro til å forverre situasjonen. Disse drapene fant sted i sammenheng med angrep på menneskerettighetsforkjempere og samfunnsledere over hele landet, til tross for håpet om fredsavtalen fra 2016.⁸⁷

En tredjedel av angrepene i Colombia var rettet mot urfolk og afro-etterkommere, og nesten halvparten var rettet mot småbønder.⁸⁸ Og det er spesielt disse gruppene som er blitt fordrevet som følge av gruveutvidelsene i Cesar og Guajira.

⁷⁹ <https://en.wikipedia.org/wiki/Cerrej%C3%B3n>

⁸⁰ https://en.wikipedia.org/wiki/Wayuu_people

⁸¹ https://en.wikipedia.org/wiki/United_Nations_special_rapporteur

⁸² [Cerrejón - Wikipedia](#)

[Britiske advokater lanserer FN-forsøk for å stanse colombiansk minedrift \(telegraph.co.uk\)](#)

⁸³ Business & Human Rights Resource Centre <https://www.business-humanrights.org/en/latest-news/colombia-ngos-demand-the-closure-of-cerrej%C3%B3n-before-oecd-alleging-serious-human-rights-abuses-and-devastating-environmental-pollution/>

⁸⁴ <https://pbicolombia.org/?&L=1>

⁸⁵ <https://www.larepublica.co/economia/doce-muertos-dejo-una-explosion-en-mina-de-carbon-en-boyaca-a-190-km-de-bogota-3222133>; og <https://www.swissinfo.ch/eng/colombia-mine-explosion-kills-11-people--four-missing/47386622>

⁸⁶ [Næringene som forårsaker klimakrisen og angrep mot forsvarere | Globalt vitne \(globalwitness.org\)](#)

⁸⁷ [Næringene som forårsaker klimakrisen og angrep mot forsvarere | Globalt vitne \(globalwitness.org\)](#)

⁸⁸ [Last line of defence - high res - September 2021.pdf](#)

Overgrepene i forbindelse med de stadige utvidelsene av Cerrejón-gruven og de store negative miljømessige konsekvensene som driften forårsaker, er kjent over tid. Oppfordringen fra en rekke sivilsamfunnsorganisasjoner og fra koalisjonen bak klagen til OECD, er å stoppe kjøp av kull fra Cerrejón.⁸⁹ Så lenge myndighetene i Colombia ikke griper inn og setter helt andre betingelser for driften, betyr det at kull fortsatt utvinnes på en svært kritikkverdig måte og fortsettes å selges internasjonalt. Det betyr at i praksis at selv om norske selskaper kjøper kullet fra europeiske selskaper, dreier det seg fortsatt om kull som er utvinnet under svært problematiske forhold.

Populært kull

Reservene til Cerrejón-forekomsten har lite svovel og egner seg derfor godt til kraftproduksjon og stålproduksjon.⁹⁰ Ifølge Professor Leiv Kolbeinsen ved NTNU skyldes populariteten til Cerrejón-kullet i metallurgisk sammenheng først og fremst det lave innholdet av fosfor. Ferromangan og ferrosilisium benyttes, ifølge ham, hovedsakelig som legeringselement i stål. Fosfor i stål er gift, og fører til at stålet blir sprøtt. Fosfor i disse legeringene er derfor ikke ønskelig.⁹¹ Og det er nettopp i den norske metallproduksjon det importerte kullet blir benyttet.

Kullet fra Cerrejón skipes fra havnen Puerto Bolívar. Kullgruven er forbundet med havnen gjennom en egen godstoglinje for frakt av kull. Havnen er den største kulleksporthavnen i Colombia⁹²

Glencore ble i januar 2022, 100 prosent eier av Cerrejón Coal Company, etter å ha kjøpt opp eierandelene til Anglo American og BHP Group Ltd.⁹³ Det dreier seg om gruvene Cerrejón Centro, Cerrejón Sør og Cerrejón Zona i Nord og Oreganal-gruvene – alle lokalisert i La Guajira-området.⁹⁴

Glencore eier også en industribedrift i Norge – nemlig Glencore Nikkelverk i Kristiansand med 500 ansatte.⁹⁵ Nikkelverket foredler nikkel, kobber og kobolt, samt mindre mengder edelmetaller som finnes i råvarene. Svovelsyre produseres som et biprodukt.

På vår henvendelse til Glencore har de svart at de ikke benytter kull, kun petrolkoks som er et restprodukt fra oljeproduksjonen.⁹⁶

Kullproduksjonen i de metallurgiske gruvene

Som vist tidligere så importerer Norge ikke bare termisk kull fra Cerrejón i La Guajira, men også metallurgisk kull. Ifølge colombiansk eksportstatistikk har Norge importert kull fra gruver i Norte de Santander, men også fra regionene Boyaca og Cundinamarca⁹⁷ de siste 12 årene.

Det fremgår ikke av tilgjengelig colombiansk statistikk *hvilke spesifikke* gruver eksporten til Norge kommer fra. Vi kjenner med andre ord områdene, og har fått bekreftet at Eramet i Norge importerer fra firmaet Miner Coque i Norte de Santander.⁹⁸ Miner Coque er et koksverk, de eier to lokale gruver, men bearbeider kull fra flere gruver i området enn de selv eier. Miner Coque har en årlig samlet produksjonskapasitet på

⁸⁹ <https://www.thetimes.co.uk/article/indigenous-leader-urges-esb-to-stop-buying-coal-from-polluting-colombian-mine-csjpltd2h>; <https://aida-americas.org/en/press/irish-company-buying-colombian-coal-be-investigated-for-lack-of-due-diligence-with-regard-to-human-rights>

⁹⁰ [El Cerrejón - abcdef.wiki](#)

⁹¹ Svar i mail fra professor Leiv Kolbeinsen, Dept. Materials Science and Engineering [SFI Metal production FME HighEFF](#)

⁹² [Puerto Bolívar, Colombia - Wikipedia](#)

⁹³ <https://www.angloamerican.com/media/press-releases/2022/11-01-2022>

⁹⁴ https://www.gem.wiki/Cerrejon_Coal_Company

⁹⁵ [Glencore Nikkelverk – Wikipedia](#)

<http://io.no/info/glencore-manganese-norway-as-748446> Tidligere drev de også Glencore Manganese Norway i Mo i Rana med 99 ansatte.

⁹⁶ Mail fra Glencore Nikkelverk til FIVH 23.12.2021

⁹⁷ <https://www.dian.gov.co/Paginas/Inicio.aspx>

<https://www1.upme.gov.co/simco/Cifras-Sectoriales/Paginas/carbon.aspx>

⁹⁸ <https://minercoque.com/>

300 000 tonn.⁹⁹ Eramet sier at de har gått selskapet grundig etter i sømmene før det ble valgt som leverandør i 2013.

Vi vet ikke hvor Elkem får sitt kull fra, bortsett fra at det er fra Europa og «Amerika», noe som ikke utelukker Latin-Amerika og Colombia. Og vi vet heller ikke opprinnelsen til det kullet som Celsa kjøper fra SSAB i Finland. Se for øvrig mer om hva selskapene selv sier om hvordan de arbeider i kapittel 2.

De metallurgiske gruvene er ofte flere hundre meter dype, siden det er der man finner det hardeste kullet av høyest kvalitet.¹⁰⁰ Fordi mange av gruvene er små og underkapitalisert, skaper dette utfordrende sikkerhetsforhold mange steder. Det er i denne type gruver at det derfor har skjedd mange dødsulykker i Colombia.¹⁰¹ Ulykkene skyldes i hovedsak akkumulering av metangass, som følge av for dårlig ventilasjon. Slik akkumulering av gass fører igjen til eksplosjoner. Dødsulykker har også skjedd på grunn av sammenraste gruver, som følge av for dårlig sikring.

I Colombia skjer anslagsvis 60 prosent av alle ulykker tilknyttet gruvedrift i kullgruvene.¹⁰² Det har skjedd dødsulykker i alle de tre gruveområdene som Norge ifølge colombiansk statistikk, har importert kull fra. Selv om tallene i Colombias statistikk er små, viser den at Norge har mottatt mest kull fra Norte de Santander,¹⁰³ og det er nettopp i dette området det også har skjedd flest dødsulykker. Så sent som i juni 2022 ble 15 gruvearbeidere drept i en gruve i El Zulia i Norte de Santander på grunn av opphopning av metangass og kullstøv som førte til eksplosjon. Gruven hadde statlig tillatelse til drift, og oppfylte de nødvendige driftskravene som gjelder i Colombia.¹⁰⁴

Barnearbeid er forbudt også i Colombia, og barn under 18 år kan ikke settes til farlig arbeid.¹⁰⁵ Mange colombianske barn jobber likevel i kullgruvene, hvor de blir utnyttet på det groveste. Arbeiderne jobber generelt lange arbeidsdager, har mangelfullt sikkerhetsutstyr, og blir utsatt for giftige gasser, eksplosiver og kjemikalier. Flere av dem får fysiske skader og blir lemlestet. Kvinner som jobber i kullgruvene mangler ofte arbeidskontrakter, og blir betalt kontant som dagarbeidere. Flertallet er også analfabeter eller har kun grunnskoleutdanning.¹⁰⁶ Gruvearbeid er ofte utveien for fattige som ikke har råd til utdanning, og for bønder som må oppgi yrket fordi de får svært dårlig betalt for produktene. I tillegg er flyktninger – særlig fra Venezuela - utsatt for menneskehandel og for utnyttelse i gruvene.

Det fremgår ikke av colombiansk statistikk hvilke spesifikke metallurgiske gruver som eksporterer kull til bestemte land. Det er bare gruveområdene som omtales i disse statistikkene.

Liste over dødsulykker i metallurgiske kullgruver

Colombia er rikt på mineraler og metaller og har mange forskjellige typer gruver. All form for gruvedrift i Colombia medfører stor risiko for gruvearbeiderne og det skjer til stadighet dødsulykker.

⁹⁹ <https://minercoque.com/>

¹⁰⁰ Australian Centre for Geomechanics, Perth: 2017

https://www.researchgate.net/publication/320556996_Modernisation_of_the_underground_coal_mining_sector_in_Colombia-a_proposal_from_the_academy

¹⁰¹ Se omtaler av dødsulykker i kapittel 6 i denne rapporten.

¹⁰² I følge Somo Teso, et prosjekt fra Alliansen for ansvarlig gruvedrift, som jobbet for å redusere barnearbeid i gruveområdene i Colombia. <https://www.responsiblemines.org/project/somos-tesoro/>

https://elpais.com/internacional/2017/07/22/actualidad/1500677676_341458.html?id_externo_rsoc=whatsapp

¹⁰³ Kilde: Elaboro: Subdirección de Minería UPME. Se vedlegg 1. og kapittel 6 i denne rapporten, avsnittet om dødsulykker i gruvene Norge importerer fra.

¹⁰⁴ <https://www.paudal.com/2022/06/09/colombia-rescue-work-for-the-15-miners-who-died-after-the-explosion-ends/>

¹⁰⁵ <https://www.dol.gov/agencies/ilab/resources/reports/child-labor/colombia>

¹⁰⁶ <https://www.dol.gov/agencies/ilab/somos-tesoro-we-are-treasure-project-reduce-child-labor-colombia>

Likevel er kullgruvene spesielt utsatt. I Colombia skjer anslagsvis 60 prosent av alle gruveulykker i kullgruvene.¹⁰⁷

Her er noen eksempler på dødsulykker i kullgruver i de 3 områdene Norge over tid har importert kull fra: Boyaca, Cundinamarca og Norte de Santander.¹⁰⁸

- Mars 2023 døde 21 personer i en gasseksplosjon i en kullgruve i Sutatausa, en kommune i **Cundinamarca**, omtrent 75 kilometer fra hovedstaden Bogota.¹⁰⁹ Denne eksplosjonen fant sted ved et lovlig, registrert gruveanlegg.
- Juni 2022 ble 15 gruvearbeidere drept i en kullgruve i El Zulia i **Norte de Santander** på grunn av metaneksplosjon.¹¹⁰
- Mai 2022 ble to gruvearbeidere drept av en metangasseksplosjon i en kullgruve i regionen **Boyacá**.¹¹¹
- Mars 2022 døde 15 kullgruvearbeidere på grunn av metangasseksplosjon i La Chapa-gruven i **Boyaca**.¹¹²
- Juni 2021 døde 9 gruvearbeidere i en kullgruve i **Boyacá**.¹¹³
- August 2021 døde 12 personer i en underjordisk kullgruve Tópaga i **Boyacá** på grunn av eksplosjon som følge av akkumulert metangass.¹¹⁴
- August 2021 døde to gruvearbeidere i Sardanita i **Norte de Santander** som følge av steinras etter kraftig regn.¹¹⁵
- Oktober 2020 døde 20 personer i La Preciosa-gruven i Sardinata i **Norte de Santander** som følge av metangasseksplosjon.¹¹⁶
- April 2020 døde 11 arbeidere som følge av en eksplosjon i Veracruz kullgruve i **Cundinamarca**.¹¹⁷
- April 2020 døde seks arbeidere i en kullgruve i San Cayetano i **Norte de Santander**.¹¹⁸
- Juli 2020 døde åtte og en ble meldt savnet i en eksplosjon som følge av opphoping av metangass i en kullgruve i Cucuta i **Norte de Santander**.¹¹⁹
- November 2020 omkom 3 mennesker i en underjordisk kullgruve etter å ha pustet inn giftige gasser mens de jobbet. Dette skjedde i Campo Seis i Tibu i **Norte de Santander**.¹²⁰
- Juni 2017 døde 13 kullgruvearbeidere i Cucunuba i **Cundinamarca**.¹²¹
- Oktober 2011 døde 20 arbeidere i en kullgruve av metangasseksplosjon i **Norte de santander**.¹²²

¹⁰⁷ https://elpais.com/internacional/2017/07/22/actualidad/1500677676_341458.html?id_externo_rsoc=whatsapp

¹⁰⁸ <https://www1.upme.gov.co/simco/Cifras-Sectoriales/Paginas/carbon.aspx> <https://www.dian.gov.co/Paginas/Inicio.aspx>

¹⁰⁹ <https://www.dw.com/en/colombia-coal-mine-explosion-death-toll-rises-to-21/a-65015381>

¹¹⁰ <https://www.paudal.com/2022/06/09/colombia-rescue-work-for-the-15-miners-who-died-after-the-explosion-ends/>

¹¹¹ <https://www.efe.com/efe/america/sociedad/muere-un-minero-mientras-sigue-la-busqueda-de-otros-14-atrapados-en-una-mina-colombiana/20000013-4818408>

¹¹² <https://www.aa.com.tr/en/americas/15-miners-dead-after-explosion-at-colombian-mine/2519046>

¹¹³ http://www.xinhuanet.com/english/2021-06/13/c_1310004984.htm

¹¹⁴ [Tolv døde etterlot eksplosjon i kullgruve i Boyacá, 190 km fra Bogotá \(larepublica.co\)](https://www.laopinion.com.co/colombia/van-12-mineros-muertos-tras-explosion-en-una-mina)

<https://www.laopinion.com.co/colombia/van-12-mineros-muertos-tras-explosion-en-una-mina>

¹¹⁵ [To gruvearbeidere dør i Sardinata | Nyheter fra Norte de Santander, Colombia og verden \(laopinion.com.co\)](https://www.laopinion.com.co/colombia/van-12-mineros-muertos-tras-explosion-en-una-mina)

¹¹⁶ [Colombia kullgruveeksplosjon – 20 døde | Gruvesikkerhet \(miningsafety.co.za\)](https://www.miningsafety.co.za/)

¹¹⁷ <https://www.mining-technology.com/news/coal-mine-explosion-kills-11-miners-in-colombia/>

¹¹⁸ <https://www.rcnradio.com/colombia/santanderes/mueren-seis-de-los-mineros-atrapados-en-socavon-en-norte-de-santander>

<https://www.elcolombiano.com/colombia/explosion-en-mina-de-carbon-en-norte-de-santander-deja-seis-muertos-AB12751414>

¹¹⁹ <https://www.lanuevaprensa.com.co/component/k2/ocho-muertos-en-explosion-en-mina-de-carbon-en-colombia>

<https://www.elespectador.com/colombia/mas-regiones/mueren-seis-personas-tras-explosion-de-una-mina-de-carbon-en-norte-de-santander-article/>

¹²⁰ <https://primeraedicioncol.com/el-pasado-lunes-murieron-3-venezolanos-en-una-mina-cerca-de-tibu-colombia/Campo-Seis, Tibu, Norte de Santander>

¹²¹ <https://www.portafolio.co/economia/explosion-en-mina-de-carbon-deja-como-saldo-final-13-muertos-507119>

¹²² <https://worldbulletin.dunyahabulteni.net/latin-america/many-dead-in-colombia-coal-mine-blast-h69036.html>

- Januar 2011 døde 21 personer i La preciosa kullgruven i Sardinata i **Norte de Santander** på grunn av en eksplosjon.¹²³
- Juni 2010 døde 73 mennesker i en voldsom eksplosjon på grunn av opphopning av gasser i San Fernando-gruven i Amaga, Antioquia i **Norte de Santander**.¹²⁴
- Oktober 2007: 6 arbeidere ble drept i en kullgruve i Sardinata i **Norte de Santander**.¹²⁵
- Februar 2007 ble 30 personer drept i en gasseseksplosjon i La Preciosa-gruven i Sardinata i **Norte de Santander**.¹²⁶

Barnearbeid og grove brudd på menneskerettigheter

Gruvearbeidet blir mange steder utført på tradisjonell måte, og myndighetenes miljøkrav til utvinningsmetoder og til sikkerhet overholdes i mange tilfeller ikke. I følge Somo Tesoro, et prosjekt for å redusere barnearbeid i Colombia, unnlater 72 prosent av de colombianske gruvene å overholde gruvebestemmelsene.¹²⁷

Mange colombianske barn jobber som vi har vært inne på tidligere i kull- og gullgruver. Disse barna hugger stein, graver med hakker eller bare hender, fjerner vann fra gruver og løfter tunge lass. De jobber lange arbeidsdager og blir utsatt for farlige verktøy, giftige gasser, eksplosiver og kjemikalier, og flere får fysiske skader og blir lemlestet. Somos Tesoro-programmet,¹²⁸ jobbet i perioden 2013-2020 med å redusere barnearbeid i landets gruver. Gruvearbeidere generelt, men særlig barn og kvinner, mangler ofte kontrakter og blir betalt kontant som dagarbeidere. Flertallet er analfabeter eller har kun grunnskoleutdanning.¹²⁹

Det skjer en del i Colombia for å redusere barnearbeid,¹³⁰ og i 2021 utstedte regjeringen et dekret som ga en 10-årig midlertidig beskyttelsesstatus til de 1,7 millioner venezuelanerne som bor i Colombia, og ga dem tilgang til formelt arbeid, helsetjenester og utdanning for barn.¹³¹ Den regjeringsutnevnte komiteen for å bekjempe menneskehandel fullførte også sin evaluering av den nasjonale handlingsplanen for 2018 og lanserte en ny nasjonal strategi for kampen mot menneskehandel (2020–2024). Videre lanserte regjeringen et nytt program, "Generación Sacúdete,"¹³² for å bedre barns levekår.

Til tross for de positive programmene og tiltakene er mange barn i Colombia fortsatt utsatt for de verste former for barnearbeid. Dette inkluderer kommersiell seksuell utnyttelse og andre ulovlige aktiviteter, som igjen er et resultat av menneskehandel, ifølge Det amerikanske Arbeidsdepartementets byrå for internasjonale arbeidssaker.¹³³ I følge det samme byrået¹³⁴ følger ikke de colombianske myndigheter opp sine planer og vedtak i tilstrekkelig grad. De ansetter ikke tilstrekkelig antall arbeidsinspektører, og

¹²³ <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-12289344>

<https://www.voanews.com/a/at-least-20-killed-in-colombia-mine-blast-114714464/164264.html>

¹²⁴ <https://www.nrk.no/urix/mer-enn-70-innesperret-i-gruve-1.7172739>

<https://www.elmundo.es/america/2010/06/25/colombia/1277486464.html>

[Tolv døde etter eksplosjon i kullgruve i Boyacá, 190 km fra Bogotá \(larepublica.co\)](https://www.elmundo.es/america/2010/06/25/colombia/1277486464.html) Se info. Lenger nede i teksten i artikkelen.

¹²⁵ <https://www.taiwannews.com.tw/en/news/1396684>

¹²⁶ [Colombian coal mine blast kills 21 workers - BBC News](https://www.bbc.com/news/world-latin-america-12289344)

¹²⁷ <https://www.dol.gov/agencies/ilab/somos-tesoro-we-are-treasure-project-reduce-child-labor-colombia>

¹²⁸ <https://www.dol.gov/agencies/ilab/somos-tesoro-we-are-treasure-project-reduce-child-labor-colombia>

¹²⁹ <https://www.dol.gov/agencies/ilab/somos-tesoro-we-are-treasure-project-reduce-child-labor-colombia>

¹³⁰ <https://www.dol.gov/agencies/ilab/resources/reports/child-labor/colombia>

¹³¹ <https://www.dol.gov/agencies/ilab/resources/reports/child-labor/colombia>

¹³² <https://www.icbf.gov.co/portafolio-de-servicios-icbf/generaciones-sacudete>

¹³³ <https://www.dol.gov/agencies/ilab/resources/reports/child-labor/colombia>

¹³⁴ <https://www.dol.gov/agencies/ilab/resources/reports/child-labor/colombia>

forskning tyder også på at eksisterende sosiale programmer er utilstrekkelige til å ta tak i omfanget av de verste formene for barnearbeid i landet.¹³⁵

Brutalt politi, mye kriminalitet

Ifølge World Report Book 2022,¹³⁶ begikk colombiansk politi alvorlige menneskerettighetsbrudd som svar på i hovedsak fredelige demonstrasjoner over hele Colombia mellom slutten av april og midten av juni 2021. Human Rights Watch identifiserte hele 25 drap med skarp ammunisjon på fredelige demonstranter og tilskuere.¹³⁷

Special Jurisdiction for Peace (JEP), siktet i juli 2021 flere offiserer i den colombianske hæren for deres rolle i utenomrettslige henrettelser (“extrajudicial executions”, også omtalt som «“False Positive” killings»)¹³⁸, i delstatene Norte de Santander, Cesar og La Guajira. JEP anslår at over 6000 mennesker ble drept i hærens aksjoner mellom 2002 og 2008. Mange colombianske politikere er dømt for å ha samarbeidet med paramilitære grupper.¹³⁹ Slike forhold betyr at menneskerettigheter svært ofte ikke blir ivaretatt i Colombia og spesielt gjelder dette gruvevirksomheten, hvor de fattigste, herav mange flyktninger, jobber.

Colombia er et land hvor det generelt er svært vanskelig å drive fagforeningsarbeid, forsvare fattige bønder, kvinner og urfolks rettigheter og å drive miljøarbeid. I 2021 ble 145 menneskerettsaktivister drept i Colombia,¹⁴⁰ og i 2020 ble det registrert hele 182 drap på aktivister. Ifølge International Trade Union Confederation (ITUC) sin rapport Global Rights Index 2021,¹⁴¹ er Colombia fortsatt det dødeligste landet for arbeidere og fagforeningsmedlemmer, med 22 dødelige attentater i 2020-2021.

De fleste av disse forbrytelsene forble uopplært. Regjeringen i Colombia bevilger ikke de nødvendige midlene for å kunne etterforske og rettsforfølge disse attentatene. Uten tilstrekkelig beskyttelse til fagforeningsfolk og deres familier, er deres liv konstant truet. Ifølge den globale menneskerettighetsorganisasjonen Global Witness toppet Colombia i 2020 for annet år på rad statistikken over drepte miljøaktivister med hele 65 drepte.¹⁴² I 2021 var tallet på minst 33 drepte.¹⁴³ Av de mange miljøkonflikter i Colombia, er mange av dem knyttet til gruvedrift.¹⁴⁴

¹³⁵ <https://www.dol.gov/agencies/ilab/resources/reports/child-labor/colombia>

¹³⁶ https://www.hrw.org/sites/default/files/media_2022/01/World%20Report%202022%20web%20pdf_0.pdf

¹³⁷ https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/World%20Report%202022%20web%20pdf_0.pdf

¹³⁸ https://en.wikipedia.org/wiki/%22False_positives%22_scandal

¹³⁹ https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/World%20Report%202022%20web%20pdf_0.pdf

¹⁴⁰ <https://www.nrk.no/nyheter/145-aktivister-drept-i-colombia-i-fjor-1.15815712>

¹⁴¹ [ITUC GlobalRightsIndex 2021 EN Final.pdf](https://www.ituc-csi.org/global-rights-index-2021-en-final.pdf), s.30

¹⁴² <https://www.globalwitness.org/en/press-releases/global-witness-reports-227-land-and-environmental-activists-murdered-single-year-worst-figure-record/>

¹⁴³ <https://www.globalwitness.org/en/campaigns/environmental-activists/decade-defiance/#accounting-over-half-2021-attacks-mexico-colombia-and-brazil>

¹⁴⁴ [Colombia | EJAtlas](#) er et interaktivt kart over miljøkonflikter i Colombia.

5 — Norges åpenhetslov

Menneskerettighetssituasjonen i Colombia er svært vanskelig, og gruvedrift er en spesielt utsatt sektor. Det er dermed stor risiko knyttet til å handle varer og råvarer fra landet. Det pålegger derfor alle selskaper som kjøper direkte eller indirekte kull fra Colombia et spesielt ansvar.

Den norske åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022. Loven pålegger i underkant av 9000 norske bedrifter å respektere grunnleggende menneskerettigheter og fremme anstendige arbeidsforhold i sine leverandørkjeder, samt å være åpne om hvordan de jobber for å få til det.

Med leverandørkjede menes enhver i kjeden av leverandører og underleverandører som produserer innsatsfaktorer som inngår i en virksomhets levering av tjenester eller produksjon av varer, fra råvarestadiet til ferdig produkt.

Selskaper som er skattepliktige til Norge, og er over en viss størrelse¹⁴⁵, vil være omfattet av åpenhetsloven, uansett om de kjøper kull eller andre råvarer, eller foredlede produkter¹⁴⁶. Åpenhetsloven slår fast at selskapene i første omgang skal rette sin innsats mot områder eller sektorer hvor risikoen for menneskerettighetsbrudd er høy. Lovens pålegg om å gjennomføre aktsomhetsvurderinger innebærer også at selskapet må iverksette egnede tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser og følge med på gjennomføring og resultater av tiltak, også med hensyn til gjenoppretting etter påviste brudd på menneskerettigheter.

I tillegg til kunnskapsplikten til å vite hva som foregår i egen leverandørkjede, og handle deretter, må selskapene også vise hvordan de arbeider for å møte lovens krav – spesielt på to måter:

1. I form av en årlig rapportering om hvordan selskapet arbeider for å sikre menneskerettigheter (såkalt aktiv informasjonsplikt)¹⁴⁷
2. En plikt til å svare på skriftlige henvendelser fra enhver som retter spørsmål til selskapet om det samme (såkalt passiv informasjonsplikt)¹⁴⁸

Forbrukertilsynet skriver om informasjonsplikten i sin veileder til Åpenhetsloven.¹⁴⁹ Selv om Åpenhetsloven ikke pålegger selskapene å oppgi produksjonssted når de besvarer informasjonskrav, så kan dette likevel være nødvendig. For å kunne svare dekkende på et informasjonskrav om hvordan man håndterer negative

¹⁴⁵ Med «større virksomheter» menes virksomheter som omfattes av regnskapsloven § 1-5, eller som overskrider grensene for to av følgende tre vilkår:

- salgsinntekt på 70 millioner kroner eller mer
- balansesum på mer enn 35 millioner kroner
- gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret: 50 årsverk.

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven) §3a, <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2021-06-18-99>

¹⁴⁶ Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven) §3a, <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2021-06-18-99>

¹⁴⁷ Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven) §5, <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2021-06-18-99>

¹⁴⁸ Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven) §6, <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2021-06-18-99>

¹⁴⁹ <https://www.forbrukertilsynet.no/apenhetsloven/informasjonskrav>

konsekvenser tilknyttet produksjon eller et produksjonssted, kan det være nødvendig å inkludere enkelte faktaopplysninger tilknyttet produksjonssted.

Tatt i betraktning de svært alvorlige bruddene på menneskerettigheter som knyttes til gruvesektoren i dagens Colombia, har selskaper som kjøper kull og andre råvarer fra landet en krevende oppgave i å møte åpenhetslovens krav til ansvarlig forretningsdrift. Samtidig er det nettopp derfor en slik lov ble jobbet frem og vedtatt, og jo mer kritikkverdige arbeidsforholdene er, jo viktigere er det at det skjer forbedringer.

Det skjer nå lovendringer for mer ansvarlig forretningsdrift i flere land. I EU ligger det nå et lovforslag som trekker i samme retning som den i Norge. Hvis selskapenes ansvar for å sikre menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen leverandørkjede i økende grad blir maktpåliggende globalt, vil det på sikt bli normen – ikke unntaket.

Det er avgjørende å forhindre menneskerettighetsbrudd i verdikjedene. Til tross for en rekke prosjekter for å motvirke slike brudd, utvinnes kull fortsatt under svært kritikkverdige forhold i land som Colombia, hvor profitt går foran hensynet til mennesker og natur og hvor barn og fattige mennesker utnyttes på det groveste og utsettes for alvorlige skader og død.

Vi kan ikke utelukke at slike menneskerettighetsbrudd også skjer i gruver som produserer kull som benyttes i norske bedrifter. Selskaper som omfattes av Åpenhetsloven må derfor sette i verk omfattende tiltak for å forhindre at det skjer brudd på menneskerettigheter i egen leverandørkjede, i Colombia og andre steder, og må følge opp og gjenopprette mulige brudd som avdekkes.

6 — Kilder

Hovedkilden for importen av kull i vekt, verdi og ulike land er Statistisk Sentralbyrås statistikkbank (SSB), Tabell 08806: Utenrikshandel med varer, etter import/eksport, land, varegruppe, måned og statistikkvariabel. Samlet har all kullimporten varenummer: 32 Kull, koks og briketter. Import, tonn.¹⁵⁰ Briketter utgjør ifølge Det økonomiske vekstlaboratoriet ved Harvard University under 0,1 prosent av Norges totale import av kullprodukter.¹⁵¹

I tillegg har vi supplert med SSBs Tabell 08801 for spesifisering på type kull. Varenumrene 27011100, 27011200, 27011900, 2704001 og 27040004 er inkludert. For spesifisert mengde fra hvert varenummer se vedlegg 2 i denne rapporten. I tabell 08801 mangler verdien for varenummer 27011900. Dette skyldes ifølge Nina Rolsdorp i SSB at alt importeres av kun en bedrift i Norge, og derfor er unntatt fra statistikken av konfidensielle hensyn. Men hun har inkludert mengden i oversikten hun har laget og som vi her har med i vedlegg 2.

Detaljert statistikk over kulleksporten fra Colombia til Norge og internasjonale priser er hentet fra Unidad de Planeación Minero Energética, (UPME), som er offentlige colombianske gruvedmyndigheter,¹⁵² og årsrapporter fra den tyske kullimportforeningen: Verein der Kohlenimporteure,¹⁵³ som blant annet omtaler eksporten til de største kullproduserende landene i verden.

Informasjon om colombiansk *metallurgisk kullproduksjon* er hentet fra Det Australske Universitetets avdeling for geomekanikk¹⁵⁴ og Australske proactiveinvestors.com.au.¹⁵⁵

Informasjon om gruvedrift i Colombia er også hentet fra det amerikanske arbeidsdepartementet og Byrået for internasjonale arbeidssaker, ITUC 2021, Global Rights Index og Somos Tesoro, programmet for å redusere barnearbeid i Colombia.¹⁵⁶

Informasjon om dødsulykker i Colombianske gruver i de områdene hvor Norge importerer fra er hentet fra Colombianske medier, og dette er spesifisert med fotnoter i kapittel 6.

¹⁵⁰ [08806: Utenrikshandel med varer, etter varegruppe \(en- og tosifret SITC\) og land/handelsområde/verdensdel 1988M01 - 2021M09. Statistikkbanken \(ssb.no\)](#)

Se vedlegg 2 side 47 i denne rapporten, for spesifisering på varenumre for kullimporten fra Colombia.

¹⁵¹ [Atlaset for økonomisk kompleksitet \(harvard.edu\)](#)

¹⁵² <https://www1.upme.gov.co/simco/Cifras-Sectoriales/Paginas/carbon.aspx> og https://www1.upme.gov.co/PromocionSector/SeccionesInteres/Documents/Boletines/Boletin_Estadistico_ME_2016-2020.pdf side 168.

¹⁵³ <https://english.kohlenimporteure.de/annual-reports-archive.html> Årsrapport 2020 s. 66. [Årsrapport 2021 - Verein der Kohlenimporteure](#) s. 76 Se vedlegg 1

¹⁵⁴ https://www.researchgate.net/publication/320556996_Modernisation_of_the_underground_coal_mining_sector_in_Colombia-a_proposal_from_the_academy

¹⁵⁵ https://www.researchgate.net/publication/320556996_Modernisation_of_the_underground_coal_mining_sector_in_Colombia-a_proposal_from_the_academy <https://www.proactiveinvestors.com.au/companies/news/13225/colombian-potential-for-coking-coal-producers-16146.html> Underkatalisert: <https://no.economy-pedia.com/11033579-decapitalization>

¹⁵⁶ <https://www.dol.gov/agencies/ilab/somos-tesoro-we-are-treasure-project-reduce-child-labor-colombia> ITUC GlobalRightsIndex 2021 EN Final.pdf side 30.

<https://www.dol.gov/agencies/ilab/resources/reports/child-labor/colombia>

¹⁵⁶ <https://www.dagsavisen.no/helg/rapportasje/2016/01/30/cerrejon-kullgruven-som-fjernet-alt/>

Informasjon om forholdene i Colombia og Kullselskapene i La Guajira¹⁵⁷ og Cesar¹⁵⁸ er blant annet hentet fra Den nederlandske fredsorganisasjonen PAX,¹⁵⁹ FNs spesialrapportør, Global witness.org, Global Energy Monitor Wiki, Wikipedia, Cerrejóns egne hjemmesider, Argusmedia og Agencia Nacional de Minería (National Mining Authority, ANM) i Colombia og SAIH i Norge.¹⁶⁰

Informasjon om havneanløp av kull til Norge er hentet fra Marine Traffic, og informasjonen om type kull brukt i jern- og stålindustrien er hentet fra og professor Leiv Kolbein ved NTNU.¹⁶¹

¹⁵⁷ <https://saih.no/vart-arbeid/kampanje/2014-we-dream-big/saihrapport2014>

¹⁵⁸ <https://paxforpeace.nl/news/overview/peace-but-still-no-reconciliation-in-cesar-mining-region>
<https://paxforpeace.nl/stop-blood-coal>

¹⁵⁹ <https://paxforpeace.nl/>

¹⁶⁰ [FNs spesialrapportør – Wikipedia](#)

<https://www.argusmedia.com/en/news/2189306-cerrejons-coal-exports-recover-in-january>

Rapporten: <https://www.worldcat.org/title/people-behind-colombian-coal-mining-multinationals-and-human-rights/oclc/213865535>

Næringene som forårsaker klimakrisen og angrep mot forsvarere | Globalt vitne (globalwitness.org)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Cerrej%C3%B3n>

[El Cerrejón - abcdef.wiki](#)

https://www.gem.wiki/Cerrejon_Coal_Company

[Cerrejon Kullselskap - Global Energy Monitor \(gem.wiki\)](#)

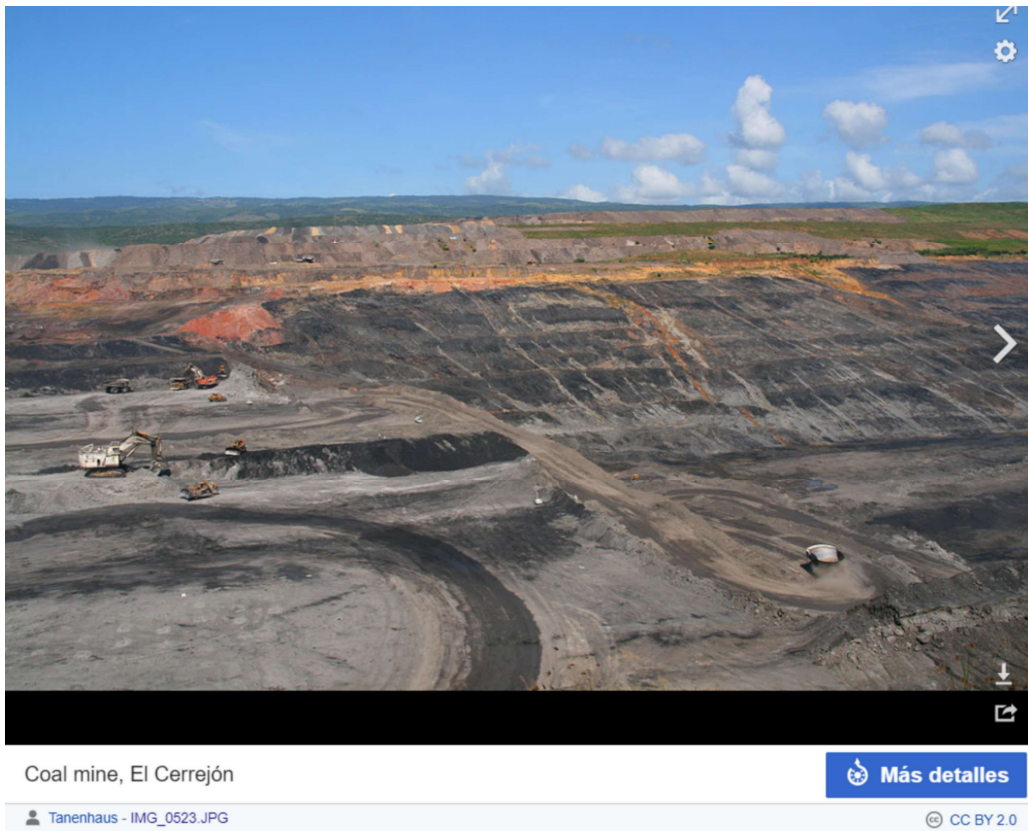
<http://www.anm.gov.co/>

<https://saih.no/vart-arbeid/kampanje/2014-we-dream-big/saihrapport2014>

¹⁶¹ <https://www.marinetraffic.com/> Svar i mail fra professor Leiv Kolbein, Dept. Materials Science and Engineering, [NTNU DMSE](#)

7 — Vedlegg

Vedlegg 1 – Colombianske kilder

Kilde: <https://es.wikipedia.org/wiki/Cerrej%C3%B3n>

Kilde: <https://notiguajira.com/2018/02/06/mineria-bien-hecha-el-presente-y-futuro-de-la-guajira/>

Eramet Norges kullimport fra Colombia

Kilde: <https://www.importgenius.com/colombia/buyers/eramet-norway-a-s>

ERAMET NORWAY A.S. RECORDS

GET A COMPLETE IMPORTER HISTORY UPDATED: 2021-09-07

OVERVIEW | SHIPMENTS | EXPORTERS | ABOUT

TOTAL SHIPMENTS **38** 1M 3M 6M 1Y 3Y ALL 2007-01-02 - 2022-02-03

TOTAL SHIPMENTS FROM 2007-01-02 TO 2022-02-03

Precise data and chart data points are only available to paid subscribers

● Buyer Shipments

#	BUYER	EXPORTER	EXPORT DATE	COUNTRY OF ORIGIN	GROSS WEIGHT KGS	QUANTITY
1	ERAMET NORWAY AS	C.I. MINER COQUE DE COLOMBIA LTDA	2021-09-07	COLOMBIA	8423140 KGS	8423140.00 KG
2	ERAMET NORWAY AS	C.I. MINER COQUE DE COLOMBIA LTDA	2021-07-08	COLOMBIA	7875900 KGS	7875900.00 KG
3	ERAMET NORWAY AS	C.I. MINER COQUE DE COLOMBIA LTDA	2021-03-23	COLOMBIA	9450000 KGS	9450000.00 KG
4	ERAMET NORWAY AS	C.I. MINER COQUE DE COLOMBIA LTDA	2021-01-23	COLOMBIA	7776890 KGS	7776890.00 KG
5	ERAMET NORWAY AS	C.I. MINER COQUE DE COLOMBIA LTDA	2020-11-19	COLOMBIA	5000 KGS	5000.00 KG

Company Profile

[Overview](#)
[Shipments](#)
[Buyers](#)
[Exporters](#)
[About](#)

Sample Shipment

[Product](#)
[Transit](#)
[Company](#)

Tools

Get email alerts when this company has new activities

Follow this company

Get verified contact information.

Contact this company

Related Companies

Knowledgebase

[Where does this data come from?](#)
[How to find your competitor's suppliers](#)
[What are Incoterms?](#)
[How to verify your supplier](#)

Eksport av koks og halvkoks av kull fra **Norte de Santander** til Norge i 2021

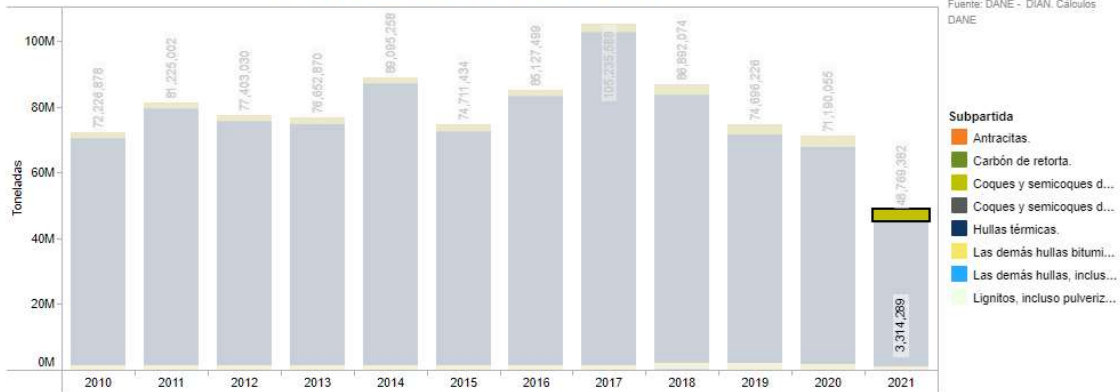
Carbón

País destino

Partida arancelaria

Year of Fecha	Código arancel	Subpartida	País destino	Departamento Origen	Toneladas	FOB dólares	FOB_Pesos
				BOYACA	115,116	42,508,108	157,630,763,593
				CUNDINAMARCA	223,721	73,540,610	273,847,775,522
				NORTE_DE_SANTANDER	73,056	17,952,782	66,838,440,338
				Total	575,461	198,009,008	737,390,202,394
			Noruega	NORTE_DE_SANTANDER	33,526	9,516,871	35,165,077,474
				Total	33,526	9,516,871	35,165,077,474
			Oman	NORTE_DE_SANTANDER	440	118,443	433,192,784
				Total	440	118,443	433,192,784
			Países Bajos	BOGOTA	2,101	557,906	2,054,677,686

Kilde: <https://www1.upme.gov.co/simco/Cifras-Sectoriales/Paginas/carbon.aspx>

Eksport av koks og halvkoks av kull fra Norte de Santander til Norge i 2020

Carbón

Producción	Regalías	Exportaciones	Importaciones	Precios	Regalías vs producción y precios
------------	----------	----------------------	---------------	---------	----------------------------------

País destino

Año: 2020

Mes: (All)

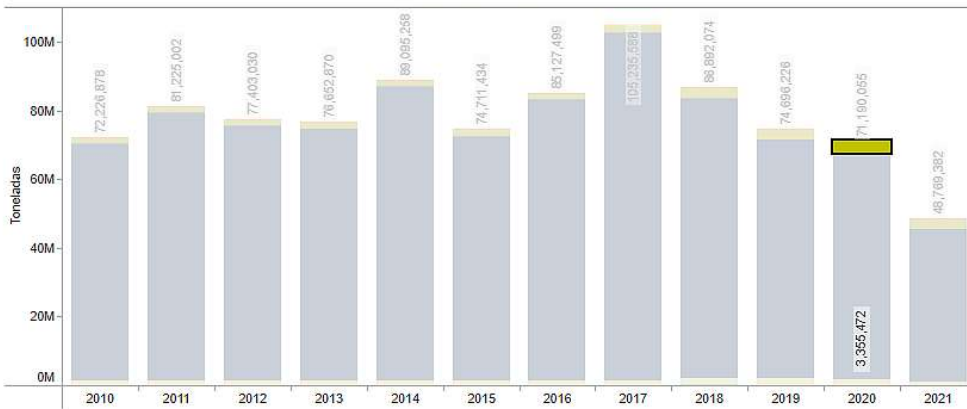
País destino: (All)

Subpartida: Coques y semicoques...

Código arancel: 2704001000

Departamento Origen: (All)

Partida arancelaria

Elaboró: Subdirección de minería
UPME
Corte: Octubre 2021, Actualizado:
Diciembre 2021
Fuente: DANE - DIAN. Cálculos:
DANE

- Subpartida
- Antracitas.
 - Carbón de retorta.
 - Coques y semicoques d...
 - Coques y semicoques d...
 - Hullas térmicas.
 - Las demás hullas bitumi...
 - Las demás hullas, inclus...
 - Lignitos, incluso pulveriz...

Year of Fecha	Código arancel	Subpartida	País destino	Departamento Origen	Toneladas	FOB dólares	FOB_Pesos
				CUNDINAMARCA	345,466	69,362,804	253,907,410,938
				NORTE_DE_SANTANDER	78,264	13,478,902	49,535,483,934
				Total	616,867	126,457,924	465,217,764,713
			Noruega	NORTE_DE_SANTANDER	36,370	7,844,666	28,729,670,821
				Total	36,370	7,844,666	28,729,670,821
			Polonia	BOYACA	25,000	1,731,250	5,827,404,813
				Total	25,000	1,731,250	5,827,404,813
			Reino Unido	BOYACA	37,906	8,359,597	32,809,078,174
				CESAR	13,505	2,690,070	9,556,450,175

Kilde: <https://www1.upme.gov.co/simco/Cifras-Sectoriales/Paginas/carbon.aspx>

Eksport av koks og halvkoks av kull fra **Bogota i Cundinamarca, Norte de Santander** til Norge i 2019

Carbón

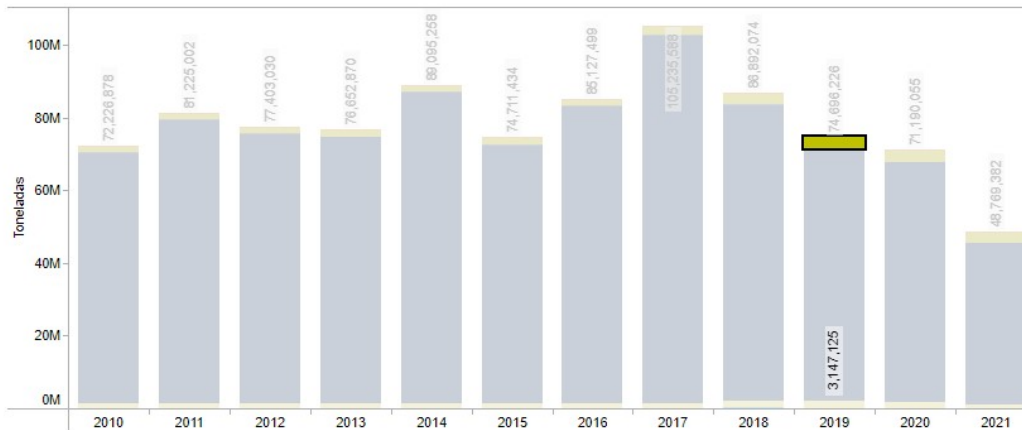
País destino

Año: 2019
 Mes: (All)
 País destino: (All)
 Subpartida: Coques y semicoques...
 Código arancel: 2704001000
 Departamento Origen: (All)

Toneladas 55 841,613

Partida arancelaria

- Subpartida
- Antracitas.
 - Carbón de retorta.
 - Coques y semicoques d...
 - Coques y semicoques d...
 - Hullas térmicas.
 - Las demás hullas bitumi...
 - Las demás hullas, inclus...
 - Lignitos, incluso pulveriz...

Year of Fecha	Código arancel	Subpartida	País destino	Departamento Origen	Toneladas	FOB dólares	FOB_Pesos
				Total	634,610	181,376,739	595,772,670,092
			Noruega	BOGOTA	6,416	2,338,040	7,396,296,018
				NORTE_DE_SANTANDER	28,368	9,269,023	30,388,671,168
			Total		34,784	11,607,063	37,784,967,186
			Países Bajos	NORTE_DE_SANTANDER	1,104	315,100	1,005,377,827
			Total		1,104	315,100	1,005,377,827
			Polonia	BOYACA	20,360	1,303,040	4,389,681,152
				CUNDINAMARCA	40,000	4,066,275	13,605,175,421
			Total		60,360	5,369,315	17,994,856,573

Eksport av koks og halvkoks av kull fra **Cundinamarca og Norte de Santander** til Norge i 2018.

Carbón

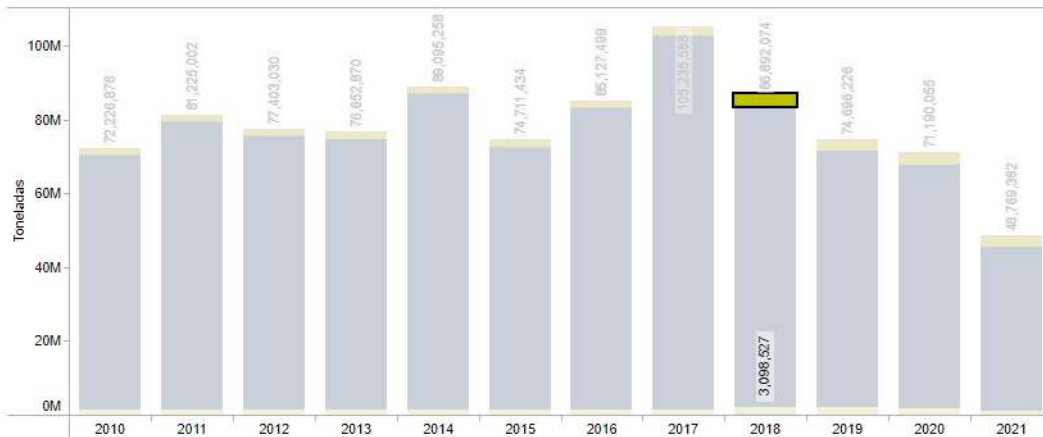
Producción	Regalías	Exportaciones	Importaciones	Precios	Regalías vs producción y precios
------------	----------	----------------------	---------------	---------	----------------------------------

País destino

Toneladas 17 944,057

Partida arancelaria

Elaboró: Subdirección de minería
UPME
Corte: Octubre 2021. Actualizado:
Diciembre 2021
Fuente: DANE - DIAN. Cálculos:
DANE

- Subpartida**
- Antracitas.
 - Carbón de retorta.
 - Coques y semicoques d...
 - Coques y semicoques d...
 - Hullas térmicas.
 - Las demás hullas bitumi...
 - Las demás hullas, inclus...
 - Lignitos, incluso pulveriz...

Year of Fecha	Código arancel	Subpartida	País destino	Departamento Origen	Toneladas	FOB dólares	FOB_Pesos
				NORTE_DE_SANTANDER	44,013	12,307,052	30,040,004,701
				Total	660,446	216,587,004	646,749,696,326
			Nicaragua	CUNDINAMARCA	17	11,050	31,527,418
				Total	17	11,050	31,527,418
			Noruega	CUNDINAMARCA	4,000	934,800	2,709,349,536
				NORTE_DE_SANTANDER	37,045	13,408,210	39,662,175,388
				Total	41,045	14,343,010	42,371,524,924
			Países Bajos	BOYACA	27,150	2,275,170	6,165,778,955
				Total	27,150	2,275,170	6,165,778,955

+ a b | e a u

🔍 📄

Kilde: <https://www1.upme.gov.co/simco/Cifras-Sectoriales/Paginas/carbon.aspx>

Eksport av koks og halvkok av kull fra **Boyaca og Norte de Santander** til Norge i 2014

Carbón

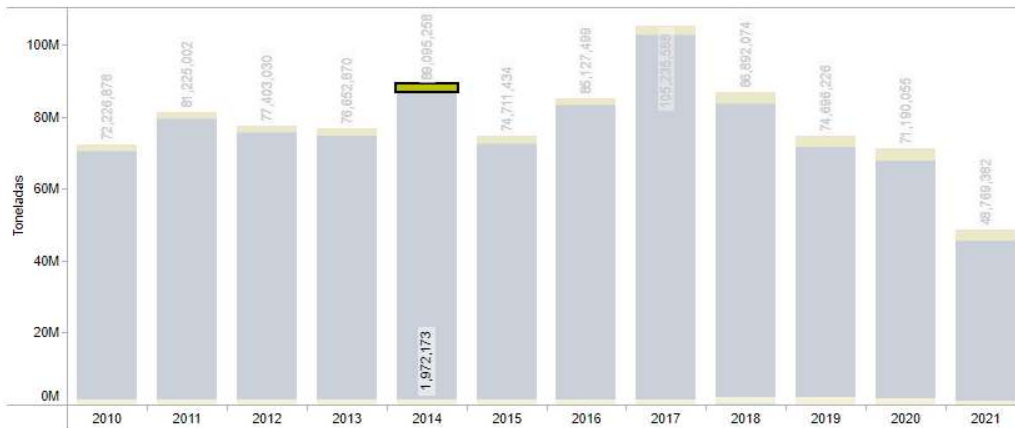
Producción	Regalías	Exportaciones	Importaciones	Precios	Regalías vs producción y precios
------------	----------	----------------------	---------------	---------	----------------------------------

País destino

Toneladas 10 796,491

Partida arancelaria

Elaboró: Subdirección de minería
UPME
Corte: Octubre 2021. Actualizado:
Diciembre 2021
Fuente: DANE - DIAN. Cálculos
DANE

- Subpartida**
- Antracitas
 - Carbón de retorta
 - Coques y semicoques d...
 - Coques y semicoques d...
 - Hullas térmicas
 - Las demás hullas bitumi...
 - Las demás hullas, inclus...
 - Lignitos, incluso pulveriz...

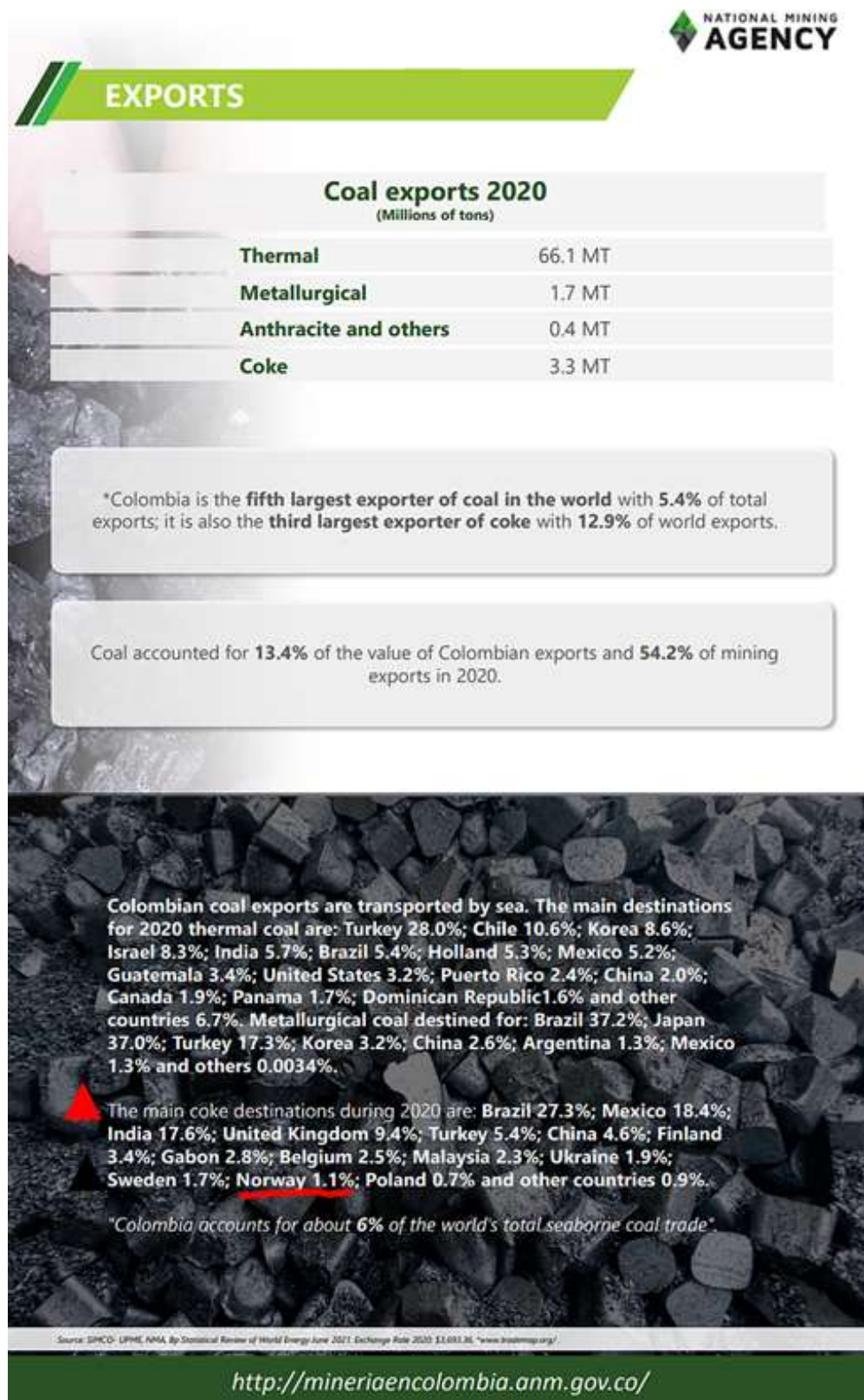
Year of Fecha	Código arancel	Subpartida	País destino	Departamento Origen	Toneladas	FOB dólares	FOB_Pesos
				CONDINAMARCA	35,330	7,459,005	14,789,422,771
				NORTE_DE_SANTANDER	21,888	4,996,262	9,869,179,262
				Total	148,614	30,807,100	62,035,653,016
			Noruega	BOYACA	5,845	1,410,705	2,888,545,451
				NORTE_DE_SANTANDER	12,101	2,667,336	5,318,606,788
				Total	17,947	4,078,041	8,207,152,239
			Países Bajos	BOGOTA	19	5,376	10,574,001
				Total	19	5,376	10,574,001
			Pakistán	CUNDINAMARCA	182	48,219	98,496,322

+ a b l e a u

🔍 🗨

Kilde: <https://www1.upme.gov.co/simco/Cifras-Sectoriales/Paginas/carbon.aspx>

Norge er på Colombias liste over hovedmottaksland for koks, til tross for at bare en liten andel av koksen Norge importerer fra Colombia blir registrert som eksport til Norge i tilgjengelig colombiansk eksportstatistikk.

Colombias totale produksjon av termisk og metallurgisk kull.

PRODUCTION

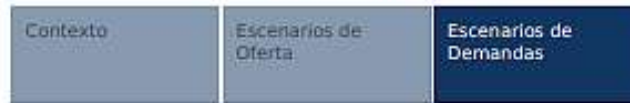
Province	Municipality	2018 (Ton)	2019 (Ton)	2020 (Ton)
	Agustin Codazzi	7,765,134	10,530,915	6,159,357
Cesar	Becerril	15,000,043	15,128,895	15,921,028
	El Paso	4,148,656	4,047,975	1,526,016
	La Jagua de Ibirico	19,702,108	22,317,459	10,990,941
La Guajira	Albania	11,805,974	6,559,847	1,696,331
	Barrancas	16,632,631	19,272,654	10,536,043
	Hatonuevo	2,637,431	587,445	344,022
● Boyaca	Various	2,769,277	1,609,689	1,829,500 ●
● Norte de Santander	Various	2,657,288	2,269,405	1,389,213 ●
● Cundinamarca	Various	2,469,019	2,228,715	1,199,629 ●
Cordoba	Puerto Libertador	261,479	336,799	912,738
● Santander	Various	316,145	208,854	93,659 ●
Antioquia	Various	90,707	78,711	14,590
Valle del Cauca	Various	18,072	11,778	6,581
Cauca	Various	62,282	24,352	5,247
Casanare	Recetor	2,116	570	
Total		86,338,362	85,214,063	52,624,895

Exportaciones de Coque por País de destino 2016- 1er sem 2020

PAÍS	2016		2017		2018		2019		1ER SEM 2020	
	MILES TON	MILLONES US\$	MILES TON	MILLONES US\$	MILES TON	MILLONES US\$	MILES TON	MILLONES US\$	MILES TON	MILLONES US\$
Brasil	459,36	70,87	919,75	259,33	944,06	309,81	841,61	243,82	427,94	88,83
México	350,77	47,62	245,18	58,12	660,45	216,59	634,61	181,38	336,28	71,53
India	74,36	10,85	550,68	91,85	472,66	93,61	519,44	111,90	224,24	34,62
Reino Unido	247,99	33,23	74,14	14,72	170,99	45,15	362,41	76,16	250,58	45,64
Turquía	183,71	25,30	111,98	25,25	163,78	41,48	107,11	23,42	121,69	25,09
Gabón	75,24	8,24	62,39	9,85	111,64	26,35	93,53	20,11	43,44	7,65
Finlandia	39,26	5,69	58,83	11,02	46,20	13,70	83,10	19,45	58,06	8,94
Bélgica	20,14	4,39	78,81	18,18	0,04	0,01	61,52	12,71	25,37	3,75
Italia	26,57	0,84	0,01	0,00			60,69	11,86		
Polonia					60,50	5,75	60,36	5,37	25,00	1,73
Suecia	33,85	5,04	50,13	10,21	58,15	14,05	60,06	15,05	33,92	5,06
Ucrania			50,60	9,86			43,62	8,65	63,35	9,31
Albania			5,92	0,95	28,38	8,47	40,12	8,72		
Noruega	24,01	3,91	32,20	8,66	41,05	14,34	34,78	11,61	22,86	5,06
Francia	61,35	5,63	3,59	0,31	7,83	2,44	33,10	10,40	2,00	0,49
Otros	176,00	24,29	277,53	54,81	332,82	79,58	111,06	23,75	35,42	4,66
TOTAL EXPORTACIONES	1.772,61	245,90	2.521,76	573,13	3.098,53	871,34	3.147,13	784,33	1.670,15	312,35

Fuente: SIMCO -Comercio exterior DANE. * Información actualizada Octubre de 2020

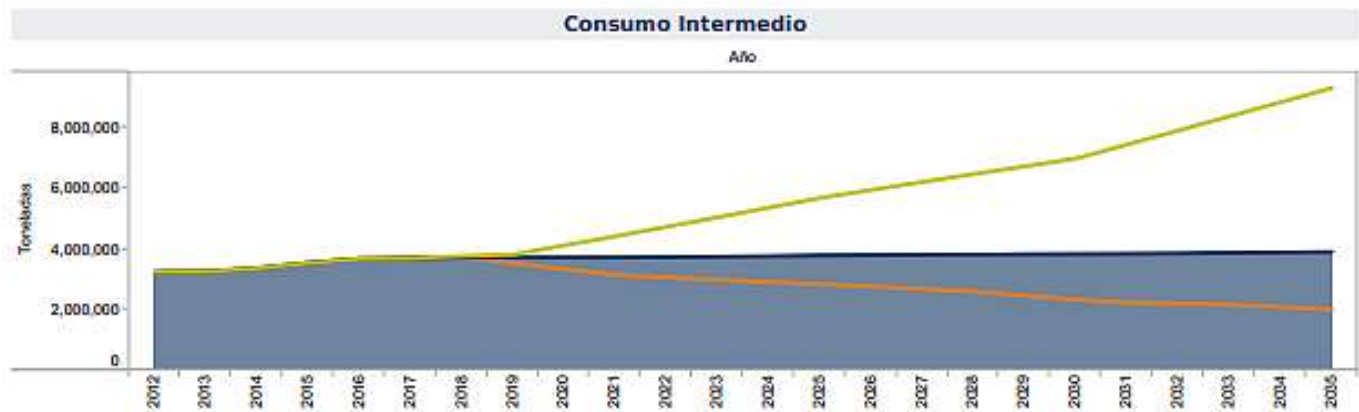
Carbón Metalúrgico

Para Coexistencia entre 2018 y 2035, Carbón Metalúrgico tendrá una tasa de crecimiento anual compuesto de 4.56%, dado que las exportaciones colombianas seguirán entrando a mercados nicho como el escandinavo, y continuará siendo suministrado a los mercados naturales tales como el de Brasil, Turquía y algunos países asiáticos, entre otros factores:

Para Continuidad entre 2018 y 2035, Carbón Metalúrgico tendrá una tasa de crecimiento anual compuesto de 1.85%, basados en las proyecciones de las series históricas del mineral.

Para Divergencia entre 2018 y 2035, Carbón Metalúrgico tendrá una tasa de crecimiento anual compuesto de -0.45% dado que las exportaciones de carbón son el reflejo de las circunstancias que rodean la proyección de la producción, de modo que al no disponer de carbón por la disminución de la producción, no hay carbón disponible para exportación:

Hitos

Escenario	Fuerza Motora	Hito	Año	Toneladas					
				0M	1M	2M	3M	4M	

[Annual Report 2021.pdf \(kohlenimporteure.de\)](#) s. 76

Vedlegg 2: Sammenheng med annen statistikk

Utenrikshandel med varer inngår som en viktig del i [utenriksregnskaps-](#) og [nasjonalregnskapsstatistikken](#).

Kilde: Statistisk Sentralbyrå (SSB)

<https://www.ssb.no/utenriksokonomi/utenrikshandel/statistikk/utenrikshandel-med-varer>

Speilstatistikk

Innebærer en sammenligning mellom to eller flere lands statistikker hvor eksport av én vare fra ett land i prinsippet skal være lik import av samme vare i mottakerlandet.

I utgangspunktet vil det uansett være en viss verdiforskjell for en gitt vare. Dette fordi eksportlandet oppgir varens verdi ved egen grense, FOB-verdi - mens importlandet oppgir samme vares verdi inkludert frakt og forsikringskostnader fram til sin grense, CIF-verdi (Se statistisk verdi under Definisjoner).

Andre uoverensstemmelser kan også forekomme på tross av at det finnes internasjonale retningslinjer for hvordan utenrikshandelstatistikken skal produseres som f.eks. ulik bruk av general- eller spesialhandel som avgrensning for statistikkområde, ulike metoder for innsamling og behandling av data, forskjellig praksis mht. fastsetting av bestemmelses- og opprinnelsesland, tariffierings- og konfidensialitetspraksis, samt nasjonalt bestemte terskler for hva som skal tas med i statistikkgrunnlaget. I det norske grunnlaget har SSB, av praktiske hensyn, valgt å utelate tolldeklarte varepartier under 1 000 kroner fra statistikken. Disse varene utgjør under én prosent av importen og om lag 0,04 prosent av eksporten. Myndighetene setter også verdigranser for vareimport og -eksport som unntas tollbehandling (tolloven §§ 4-10 og 4-11).

Fra norsk side er det ofte behov for å sammenligne utenrikshandelsdata med motsvarende statistikk hos våre viktigste handelspartnere, for en stor del EU-land. I denne sammenheng er det viktig å ha kjennskap til hvilket regelverk som brukes hos den enkelte partner.

EUs statistiske kontor, Eurostat, publiserer utenrikshandelsdata for EU-land, samlet og enkeltvis. Her følges EUs regelverk, og utenrikshandel defineres som EUs handel med tredjeland. Dette fører til at tredjelands eksport til EU blir registrert i det første landet der varen krysser EUs grense. Ved videresending til bestemmelsesland i EU registreres varen som avsendt fra første mottaksland og det er frivillig, men anbefalt, at informasjonen om opprinnelsesland tas med videre (Eurostat. Use [guide on European statistics on international trade in goods, 2020](#)). Imidlertid publiserer flere EU-land i tillegg til data slik de fremkommer i Eurostats database (Comext) også egen utenrikshandelstatistikk etter nasjonalt regelverk. For informasjon om dette, se Eurostats årlige rapport: [Quality report on international trade statistics](#).

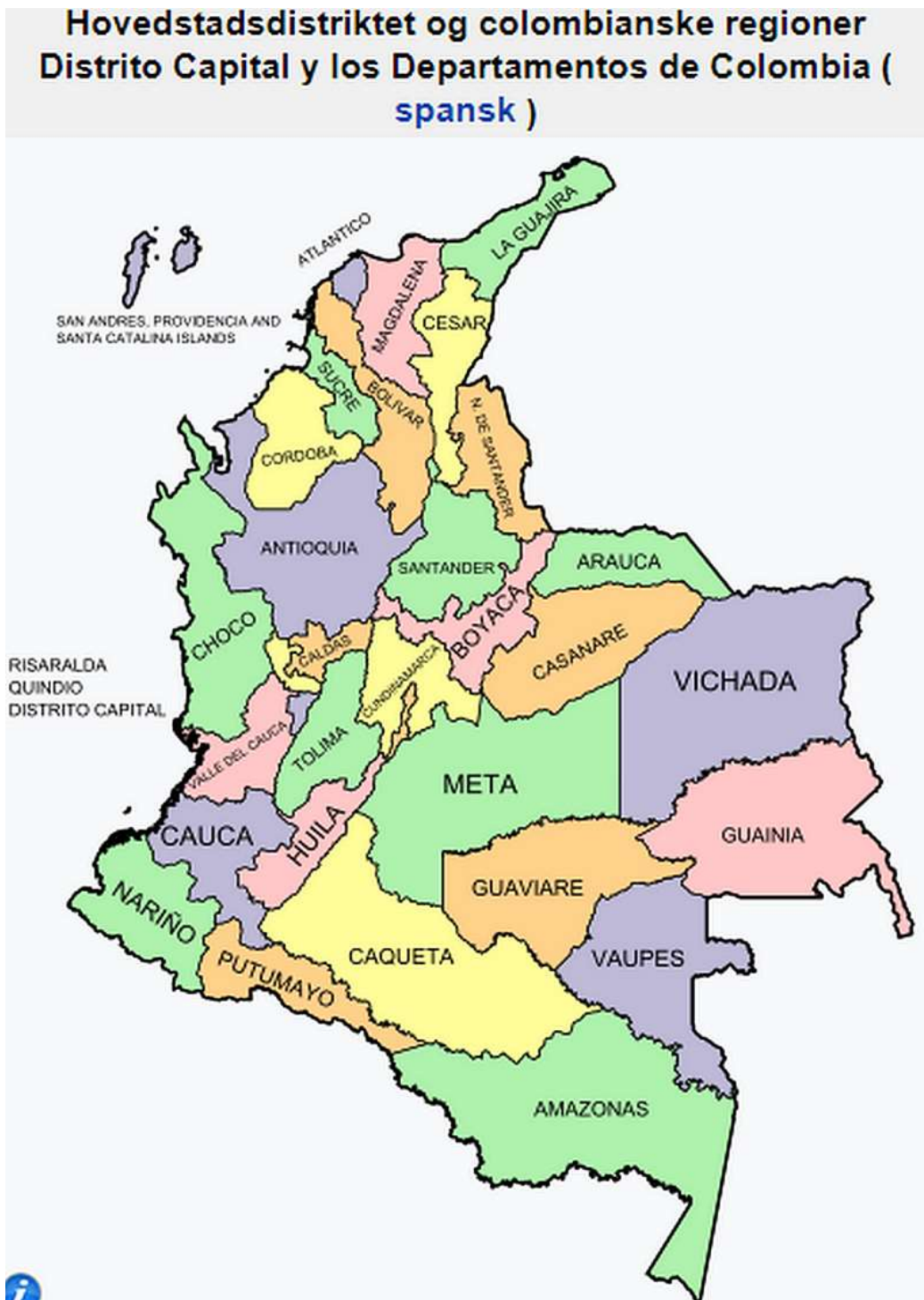
Kullimporten til Norge fordelt på varenumre

OPPLAND		CO	
Summer av SUM(VEKT)		Kolonnetiketter	
Radetiketter	2021	Totalsum	
27011100	16 500	16 500	
DE	16 500	16 500	
27011200	320 618 732	320 618 732	
BE	3 815 053	3 815 053	
CO	3 944 335	3 944 335	
DE	10 805 127	10 805 127	
GB	33 780 740	33 780 740	
IE	11 259 730	11 259 730	
NL	254 486 009	254 486 009	
SE	2 527 738	2 527 738	
27011900	268 627 361	268 627 361	
IE	11 042 480	11 042 480	
NL	242 031 881	242 031 881	
PT	15 553 000	15 553 000	
27040001	35 940 930	35 940 930	
CO	33 525 930	33 525 930	
NL	2 415 000	2 415 000	
27040004	10 267 720	10 267 720	
GB	10 267 720	10 267 720	
Totalsum	635 471 243	635 471 243	

Kilde: Statistisk Sentralbyrå.

Listen er laget av SSB for Framtiden i våre hender. Denne listen er ikke å finne i SSB statistikkbank. Tallet bak varenummer 27011900 1988 Steinkull er utelatt i SSBs statistikk over ulike typer kull importert fra Colombia, da dette importeres av ett enkelt selskap. Se mer under kapittel 2s avsnitt om Avvik og hemmelighold i SSBs import-tall.

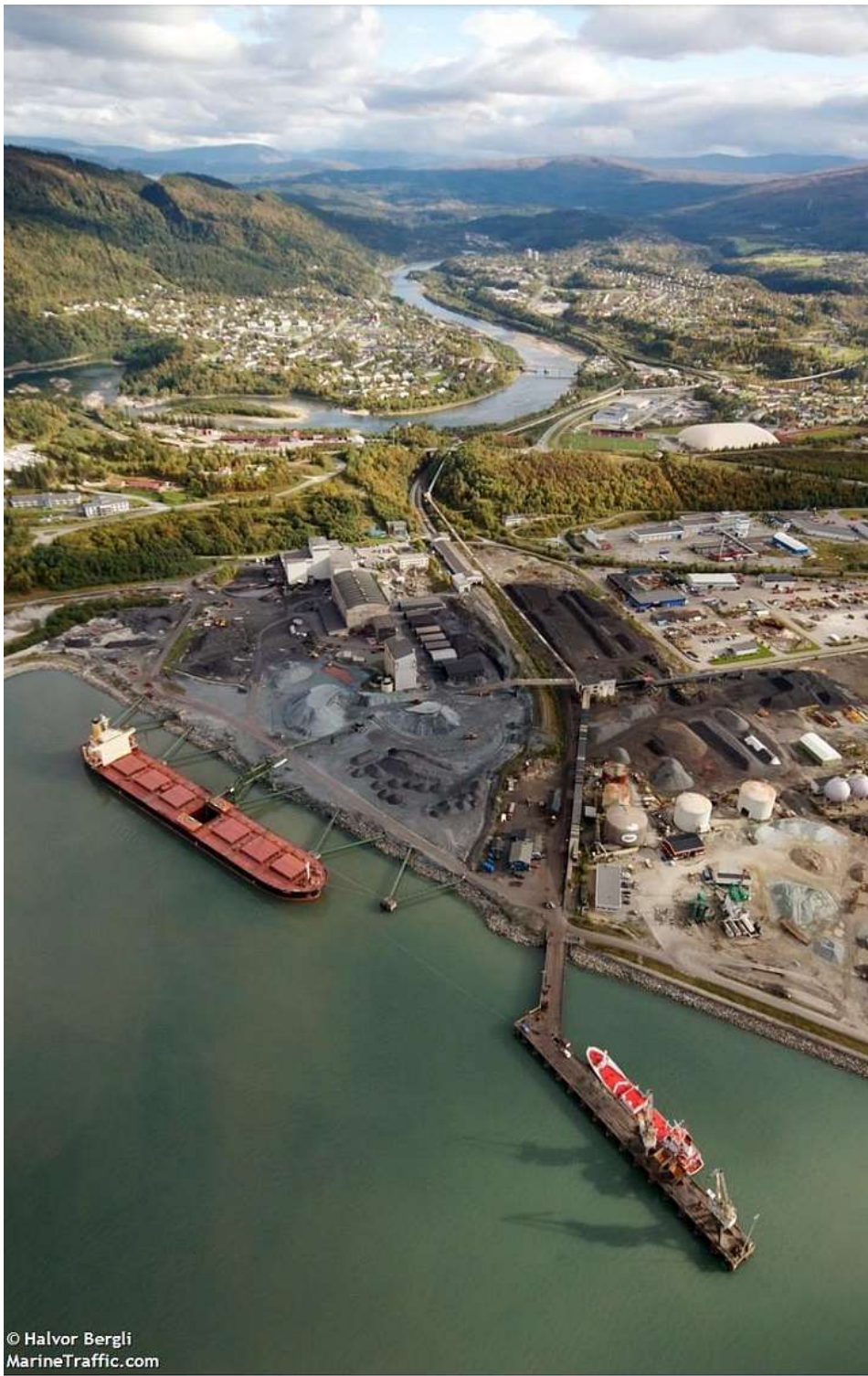
Vedlegg 3: Kart over Colombia med delstatene

Kilde: https://en.wikipedia.org/wiki/Departments_of_Colombia

Vedlegg 4: Foto av Mo i Rana havn

Foto: Halvor Bergli, Marinetrassic.com

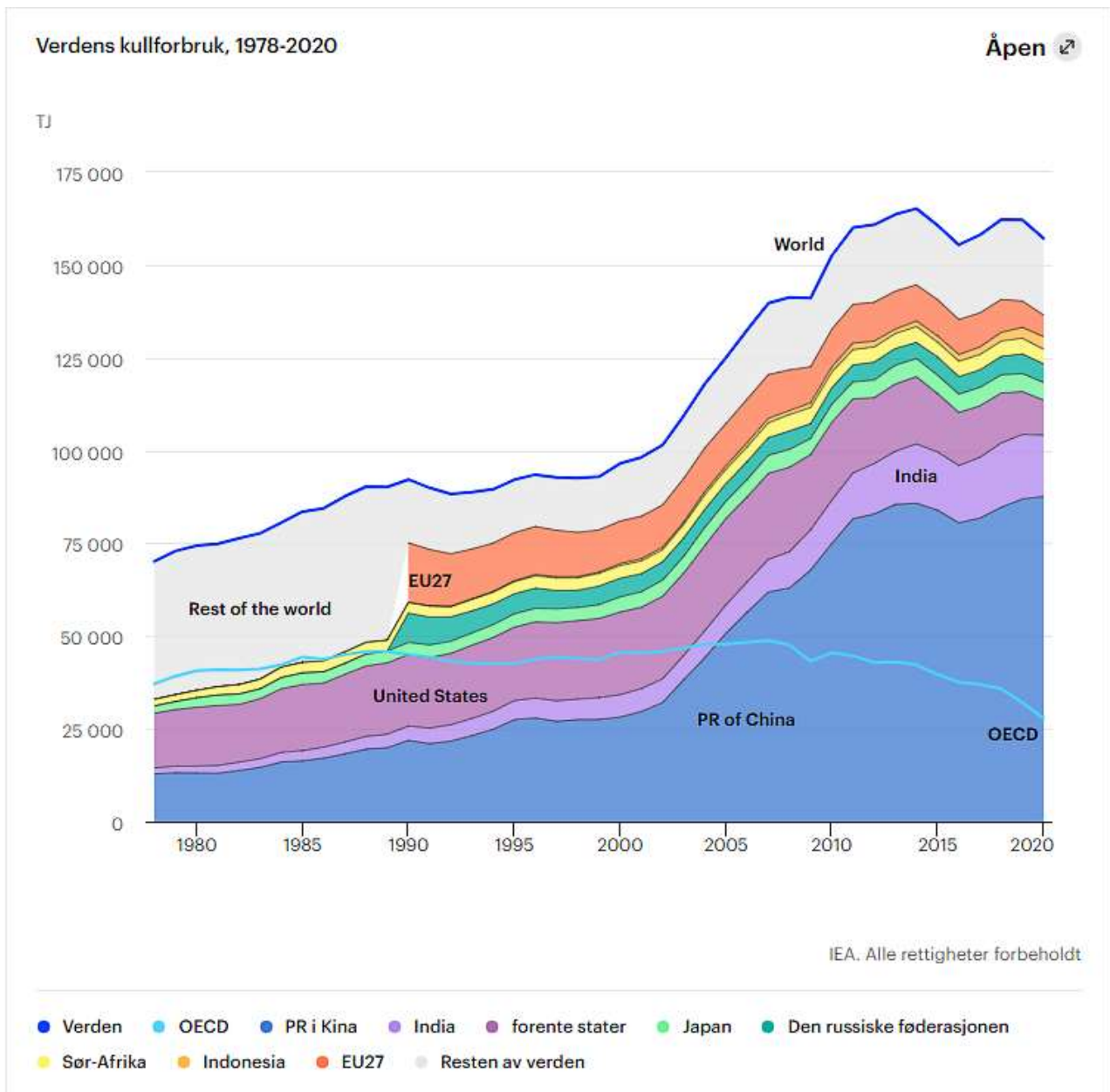
Vedlegg 6: Glasgow avtalen

20 land og 5 banker som undertegnet Glasgow-avtalen (nov.2021) om å slutte å investere i ny fossil energi etter 2022. Norge undertegnet ikke.

Kilde: <https://www.climatechangenews.com/2021/11/04/canada-us-italy-among-20-countries-stop-financing-fossil-fuels-internationally/>

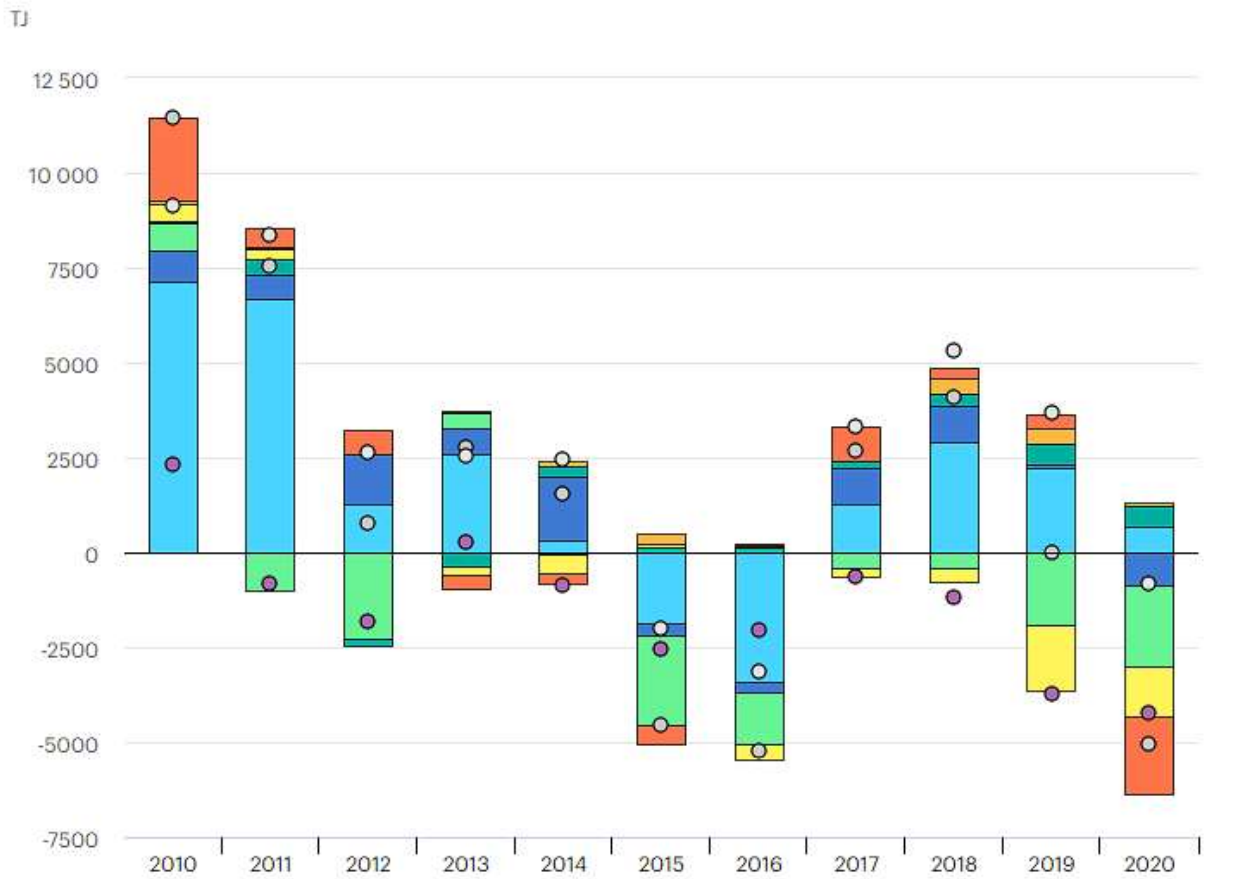
Vedlegg 7: Verdens kullforbruk i tiden 1978 til og med 2020

Kilde: IEA: <https://www.iea.org/reports/coal-information-overview/consumption>

Kullforbruk år-til-år vekstrate, 2010-2020

Åpen ↗

IEA. Alle rettigheter forbeholdt

- Kina
- India
- forente stater
- Indonesia
- EU27
- Vietnam
- Resten av verden (netto)
- Verden
- OECD
- Ikke-OECD

Kilde: IEA: <https://www.iea.org/reports/coal-information-overview/consumption>

Vedlegg 8: Karboninnhold i ulike typer kull

Hva er de 4 typene kull og deres karboninnhold?

Kulltyper

Kull	Tørr, karboninnhold (%)	Tørt, flyktig innhold (%)
Antrasitt	86-92	3-14
Bituminøst kull	76-86	14-46
Subbituminøst kull	70-76	42-53
Brunkull	65-70	53-63

Termisk kull brukes mest til kraftproduksjon, sementproduksjon og andre industrielle formål, men bearbeides også for bruk i den metallurgiske industrien. Metallurgisk kull brukes hovedsakelig til fremstilling av jern og stål. Antrasitt er det mest modne kullet og har dermed det høyeste karboninnholdet av alle typer kull.

Framtiden i våre hender
Økernveien 94, 0579 Oslo
(+47) 22 03 31 50 - post@framtiden.no
www.framtiden.no

Vi jobber for en rettferdig
verden i økologisk balanse.

**Framtiden i
våre hender**